

MAGYAR FALU

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

* Vezérlő csillagunk: nagyatádi Szabó István szelleme *

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Dohány-utca 84. szám.

Telefon József 124-76.

Megjelenik minden vasárnap

FŐMUNKATÁRS:

MAYER JÁNOS

m. kir. földmívelésügyi miniszter.

Előfizetési árak:

Egész évre	100.000 kor.
Félévre	50.000 kor.
Negyed évre	25.000 kor.

Országos értekezletet tartottak a kisgazdapárt régi vezetői Budapesten.

Országos kisgazdakongresszust készítenek elő. — Küldöttség Mayer János előtt. A földmívelési miniszter beszéde.

Nagyatádi Szabó István halálával a magyar földműves népet, a kisgazdatársadalmat már-már a Mesterüket vesztett tanítványok csüggedése és félelme szállotta meg. Mind sűrűbben hangzott fel a kétség és jaj szava: Meghalt Nagyatádi, vége a földműves népnek, nem törődik azzal már többé senki... oda Nagyatádi alkotásai... s nem is csoda, mert amíg egyrésztől hiába vártak biztató jelle, másrészt azt látták, hogy ugyanazok a képviselők, akik minden nagyatádi Szabó István lobogójával, földműves, kisgazda programmal lettek bevásárolva a parlamentbe, most mint halálos ellenségek és engesztelhetetlen ellenfelek állanak egymással szemben... Az ország minden részéből szüntelenül érkeztek a panaszok, aggódások, figyelmeztetések, hogy itt a tizenkettedik óra! A jobb és baloldali szélsőségek minden erőlködéssel elkezdtek a munkát, hogy a magyar földműves népet a maguk számára próbálják megnyerni...

Ezek az aggodalmas tünetek készítették a kisgazdapárt alapítóit, régi elnökeit, vezetőit, tagjait és barátait arra, hogy egy

országos bizalmas értekezletre

hívják össze a kisgazdapárt régi alapítóit, szervezeteinek vezetőit, régi meghitt tagjait... a Gárdát... azokat a férfiakat, akik jóllehet most kívül állanak a napi politikában, azért leghűségesebben örököznek a párt eredeti programja, nagyatádi Szabó István politikai hagyatéka s tanításai, programja felett, — azért, hogy egyrészt megvitassák a nagyatádi Szabó István halálával beállott helyzetet s megbeszéljék a legközelebbi teendőket s a jövő feladatait arra, hogy nagyatádi Szabó István eszméi, régi ragyogással fennmaradjanak, ápoltságban s mindenáron megvalósuljanak, másrészt, hogy a kételkedőkbe és kishitűekbe reményt öntsének, hogy a régi gárda ében és hűségesen őrzi a halott vezér hagyományait!

Az országos értekezletet dr. Mohácsy Lajos marcalgergelyi ev. lelkész, a régi kisgazdapárt első elnöke s a megalapítók egyik legértékesebb tagja, soha meg nem tántorodó vitéze, oszlopa és a megboldogult vezér egyik legmeghittebb barátja hívta össze a régi Dohány-utcai helyiségbe, lapunk szerkesztőségének tanácskozó termébe, december 10-ére.

A Hívó Szóra tömegesen jöttek fel az ország minden részéből a vezetőség régi tagjai, a szervezetek vezetői, a legkipróbáltabb veteránok, mind, kivéve azokat, akiket a tél, a kor, a betegség nem engedett, ezek azonban táviratban, vagy postán mentették ki távolmaradásukat.

Ott voltak mintegy hatvanan, az ország minden részéből s minden megye legalább 1—2 kiküldöttel képviseltette magát.

Az értekezlet.

Szerdán délelőtt 11 órakor nyitotta meg lelkes hangulatban az elnöklő dr. Mohácsy Lajos az értekezletet, amelyet megnyitó szavaiban szeretettel üdvözölt. Azután kegyeletes szavakkal az elhunyt vezérről, nagyatádi Szabó Istvánról emlékezett meg s lélekben odahívta őket az erdőcsokonyai friss sírhalomhoz. A keménytekintetű férfiszemekből kibuggyant a könny és az értekezlet tagjai a gyász jeléül néma csendben felálltak.

Azután az értekezlet összehívásának céljáról szólt, amely a nép összességének kívánságára történt.

— Nekünk — mondotta — akik legközelebb állottunk hozzá, ébernek kell örködni afelett, hogy az ő szelleme eleven maradjon az országban s ne sikkadjon el az ő programjából semmi. Politikai öröksége a nagy-harsányi beszéd: «En a régi, eredeti kisgazdapártot semmilyen más pártba beolvasztani, megsemmisíteni, elszűlyesíteni, soha, de soha nem engedem»... Ez a mondata és a földreformról tett utolsó kijelentései jelölik meg a mi utunkat...

— Ami lelkünk is busongó, mint az övé, a magyar politika mezején s kétség szállja meg a lelkünket, mi lesz velünk, mi lesz az eszmékkel, amelyekért vezérünk küzdött s meghalt? A falu népe reánk néz és vár. Egy a bánatunk s egy az akarásunk, az pedig nem lehet más, mint amit nagyatádi Szabó István akart.

A határozati javaslat.

K. Fodor István Zánka, szepezdi kiküldött (Zala megye) olvasta fel ezután a határozati javaslatot, amelynek lényegét az alábbiakban közöljük:

Az értekezlet mindenekelőtt megállapítja annak szükségét, hogy a

lehető legrövidebb időn belül országos kisgazda-kongresszus hívassék össze,

amely az összes elvi és gyakorlati kérdésekben hivatva lesz végérvényesen dönteni.

Ugyancsak a párt nagy céljait kívánja szolgálni az értekezlet, mikor a párt szervezésének további módzatait már az országos kongresszus összeülése előtt szükségesnek tartja lefektetni. Ennek a sürgős munkának az elvégzését is az ideiglenes elnökségre bizza, utasításul adja neki, hogy az eddigi párteretek fejlesztésére, újjáépítésére és az egész országos szervezet egységessé és hatalmassá tételére már most kezdje meg a legszelebbkörű

munkát. Csak azt kívánja e tekintetben hangsúlyozni, hogy

a pártot ma is önállónak tekinti és az önállóság teljes kidomborítása mellett kell a pártszervezésnek továbbfolynia,

ami a tizenhat pontra adott kormányígert értelmében sem ütközik akadályokba.

A pártprogram gyakorlati megvalósítása körébe tartozónak tekinti az értekezlet annak eldöntését, hogy a parlamentben helyetfoglaló kisgazdaképviselőkkel szemben milyen álláspontot foglaljon el az előkészítő értekezlet és majdan az országos kisgazdakongresszus?

— Az értekezlet a kisgazda jelszó és program alapján

a parlamentben egymással szembenálló, sőt harcoló frakciók ebbeli működését mélyszégyes szomorúsággal kénytelen tudomásul venni.

Már most köteletségének tudja, hogy a kongresszuson ebben a tekintetben a kisgazda irányzathoz tartozók teljes békéjének és harmonikus együttműködésének megteremtésén munkálkodjék és erre addig is mindent elkövessen.

Nem térhet ki annak megállapítása elől, hogy az ellenzéken harcoló kisgazdapárti frakció nemes küzdelmél és lelkesedését elismeréssel ne honorálja ami természetesen legkevésbé sem jelentheti azt, hogy a kormánypártban nagyatádi Szabó Istvánnak haláláig együttműködő kisgazda képviselők működését elítélnek. Sőt azt állapítja meg, hogy a gyakorlati eredmények elérésében ez utóbbiaknak az eljárása volt a sikeresebb, akik nagyatádi Szabó István kipróbált taktikája mellett rendületlenül állva — sokszor a népszerűség rovására is — olyanokat tudtak kivívni amik ma már élő valóságok és nem a pártprogram lelkes követései.

Nagyatádi Szabó szellemétől áthatva épen ezért a következő elhatározásra jutott az értekezlet: A mai áldatlan politikai helyzetben azoknak az eredményeknek megtartását és továbbfejlesztését tartja a legelső gyakorlati feladatok egyikének, amik nagyatádi Szabó István nevéhez fűződnek és amelyek az ő bölcs és kipróbált taktikájának sikerét jelentik. Egyben ez írja elő az erre szükséges további magatartást is.

A kormánypártban helyetfoglaló kisgazdaképviselőknek eddig komoly súlyuk volt a pártban és eredményeket tudtak elérni.

Ezt a helyzetet kell egyelőre fenntartani és ezt az erőt, ezt a súlyt kívülről is nyújtani nekik, akik most nagyatádi Szabó István halálával szinte pótolhatatlan erőt veszítettek.

Ha már egyelőre megvalósíthatatlannak kell, sajnos, a parlamentben helyetfoglaló kisgazdák, együttműködésének gyors megteremtését tekintenünk, noha ennek reményét feladni nem akarjuk, legalább is a gyakorlatilag eredményesebbnek mutatkozó módszer további alkalmazását kell helyesnek tartanunk.

Ninesen okunk kételkedni sem abban, hogy a Mayer János vezetésével együttlevő és a kormánypártban helyet foglaló kisgazdák nem ösztönint igyekeznek nagyatádi Szabó nyomdokait követni. A vezér halála azonban közöttük is akkora űrt hagyott, hogy ennek pótlására csak a nép, nagyatádi Szabó István igazi örököse, lehet hivatott.

Az adott helyzetben tehát mi, a régi kisgazdapárt megalapítói és vidéki szervezeteinek vezetői, csak arra tehetünk a kongresszusnak előterjesztést, hogy

határozza el nagyatádi Szabó útján továbbhaladni kívánó, holtáig mellette állott kisgazda csoportnak megerősítését mindaddig, amíg ezeknek a mai kormányban való részvétele a pártprogram megvalósítását szolgálja és tegyen meg mindent a parlamenti kisgazdaprogramot vallók teljes békességének megteremtésére.

Ismételjük, a magyar földműves népek nem harc, nem szócsaták, hanem eredmények kellene és ezért kell a vezér nyomán haladni, akinek útján apró, új házakban kis emberek boldogsága világít máris és kis földcsékek hozzák meg a verejték gyümölcsét. Nagyatádi Szabó maga állapította meg, hogy mindezt csak azzal érte el, hogy bölcsen megalkudott, ahol kellett. Maga mondotta, hogy az ellenzéken csak népszerűséget tudott volna szerezni, eredményt azonban csak ez az út biztosított.

Már most, ha a kongresszus végleges, de nem kétséges irányú elhatározása előtt, az értekezlet felhívja a képviselőknek figyelmét arra, hogy az ország népe ezért az előlegezett támogatásért eredményeket vár és csak ezek nyugtathatják meg, csak ezek útján lehet megakadályozni, hogy a nép bizalma másfelé ne keressen magának támaszt. A magyar nép bölcs és tűró, de ezúttal végleges volna, ha bizalmában megcsalhatoznék. Érezniök kell tehát a köteleiséget és a felelősséget egyaránt.

Nem kételkedhetünk abban, hogy Mayer János, aki Nagyatádi Szabó oldalán annyit küzdött, át ne érezze a maga súlyos köteletségét és ott ne legyen, ahol a nép érdekeiben tennie kell. Csak arra kell felhívni a figyelmét neki és a mellette sorakozóknak is, hogy

a tizenhat ponton túl ott van az egész régi kisgazdaprogram.

Ennek megvalósítása a nép régi óhajta. A nép csak azokat támogatja a jövőben, akik ma eredményeket biztosítanak és a jövőben készek minden harcra is, a kisgazdaprogramban

Egyes szám ára 2000 korona.

lefejtett agrárdemokrácia megterem-
ése érdekében. Aki ezt látja a ma-
gyar kisgazdatisádalom, azokra bizza
nagyatádi Szabó szent örökségét.

A határozati javaslatához az érte-
kezleten jelenlevők csaknem mind-
annyian hozzászóltak. Valamennyien
hangoztatták, hogy az ország minden
részében nagy az elkeseredés és min-
denütt panaszok hangzanak el a
a földbirtokreform végrehajtása, az
adók és közigazgatás eljárása miatt.
Az értekezlet éppen ezért viharos
hangulatban folyt le. Jávós Antal
volt nemzetgyűlési képviselő a nagy-
atádi választást panaszolja fel. A
szájukkal sokan vannak kisgazdák,
de aki itt akar lenni a szívével is itt
legyen.

Bagoly János kispeterdi (Baranya-
megye) kiküldött hasonló kifogások-
kat emelt a baranyai választások
ellen. Kovács J. István budapesti
ref. theol. tanár, v. államtitkár ve-
szélyben látja a vezér örökségét.
Az elkeseredés nagy a nép közt s a
régiszigdalobogó kibontását várja.
Sorra hozza a földreform végrehaj-
táson, az arányos teherviselés, a kis-
gazdatisádalom megbecsülése ellen
elhangzó panaszokat. Csak egy meg-
oldás lehet: visszatérés a régi útra.

Kábel Endre, a tabi járás közsé-
geinek kiküldöttje, balatonendrői
ref. lelkész a földreform teljes végre-
hajtását, a nincstelen nép földhöz
juttatását tartja a legsürgősebb fel-
adatnak. A földnélküliség minden
baj és nyomorúság felidézője, ez az
egyike okozója is. Mózesünk volt —
mondta — de elvesztettük, kérdés,
küld-e Isten most egy Józsuét is?
A párt vezetését egy állandó vezér-
bizottságra kell bízni, amelynek tag-
jai azonban aktív politikusok ne
lehessenek. Ha valakit a bizottság-
ból képviselővé választanak, azon-
nal újat kell delegálni a helyébe.
A bizottság permanens legyen.

Hasonlóan a földreform végrehaj-
tását kritizálja Lukács Iván (Felső-
göd) is.

Sziráki Pál gyóni (Pestmegye)
kiküldött. A kisgazda jelző megvál-
toztatását javasolja, a pártnak ma-
gába kell olvasztani a középosztályt,
az iparosokat, kereskedőket, a föld-
munkásokat is. A programot ki
kell bővíteni. Nem baj, ha a ház-
helyek nincsenek közel a községek-
hez, mert akkor új községek alakul-
nak legalább, ahol egy sereg iparos,
kereskedő és hivatalnok, lelkész és
tanító, orvos találna elhelyezést.
Ezután a szavazati jogról beszél,
sürgeti a titkos szavazást. A régi
párt felélesztését azonnal meg kell
kezdeni, nehogy a szélsőségek kere-
kedjenek felül.

Györék József alsósegedi ref. lel-
kész községi, járási és megyei szer-
vezetek felállítását sürgeti. A párt-
sajtó fontosságára hívja fel a figye-
met. Gazdaságilag is meg kell erős-
södni; sürgősen fel kellene állítani
megyéenként a gabonaértékesítő és
földbérlet szövetkezeteket.

Karácsony Gyula, a régi vezér-
bizottság tagja összetartásra buzdít.
Azokat is vissza kell nyerni, akik
eltávoztak tőlünk. Határozati javas-
latot terjeszt be a párt-sajtó felállí-
tására, illetve egy napilap létesítésére
és a kongresszust előkészítő bizott-
ság tagjainak kijelölésére.

Mohácsy Lajos dr. elnök az el-
hangzott felszólalásokból megállapí-
tja, hogy az értekezlet lelkülete
egységes. Nagyatáditól tanuljunk jó-
zanságot és államférfiúi bölcsességet.
Ő mindig a végezt tekintve, az ered-
ményekért dolgozott sokszor a saját
izlése ellen.

A régi párt áll. A régi program
hatékonyabb keresztülvitelére kell
rávinni a képviselőket. Nagyatádi
öröksége nem egyeseké, hanem egy
hatalmasabb erőé, a népé. A munkát
ott kell abbahagyni, ahol nagyatádi
abbahagyta.

Péntek Pál a nagygimándi kerületi
kisgazdapárt elnöke hasonló érte-
lemben beszél. Párt-sajtó és a szer-
vezés a legfontosabb. A szakadást
még a látszatát is félve kell kerül-
nünk.

Kiss Iván János (Felsősegedi So-
mogym.) panaszolja, hogy minden
társadalmi és gazdasági bajért a kis-
gazdát okolják, pedig az szenvedni
a legtöbb terhet. A népet fel kell
világosítani, az apostoli munkát a
falvakban kell kezdeni.

S. Nagy István turkevei kiküldött,
a párt egyik legrégebbi tagja öröm-
mel látja a pártban az új élet lobba-
nását. Öreg testtel, de friss lélekkel
kész a munkára. Mindenkit hozzánk
kell hívni, aki jó szívvel van hozzánk.

Bódi István a szolnoki párt
elnöke a földreform fontosságáról
beszél. Ez a legbiztosabb óvszer a
vörös veszedelem ellen. Örömmel áll
a párt szolgálatára, mert csak ez a
politika építheti újjá az országot.
Ez az értekezlet az elszakadt fonál
összezsomózása.

Barcza Dezső (Vitt, Veszprém.)
ugyancsak a falusi szervezést sürgeti.
A falvak a szélsőséges agitáció prédá-
jává válnak.

Rigó József ref. lelkész Szank a
pártprogram népszerű ismertetését
sürgeti sajtó útján. Ez a szociáldemo-
krácia ereje is. Az értekezlet felkéri
egy népszerű káfé összeállítására.

Nagy József Szeghalom (Békésm.)
Politikai megváltónk a porban van,
de csüggedni nem szabad. Azonnal
nem lehet mindent megalkotni, tég-
lanként kell építeni.

Borsos Elek lakácsi-i (Veszprém.)
kiküldött a fiatalabb nemzedék nevé-
ben tesz hitvallást. Aldozni kell a
közérdekért, csak így lehet tető alá
hozni a kisgazdapárt épületét olyan
erős tető alá, amelynek nem árt
semmi vihar.

Plósz István v. nemzetgyűlési kép-
viselő, (Aldebrő, Hevesm.) ki-
küldött, a szociáldemokrata párt
időközönként számonkérő székét
tart saját képviselői felett is, jól
dolgoztak-e a pártért. Ezt kell ne-
künk is tennünk. Legfontosabb a
szervezés és a sajtó. Az összehívandó
kongresszus elé kell terjeszteni, össze
kell gyűjteni minden panaszt. A par-
lamenti tagoknak is nagy erőt és ön-
tudatot ad, ha milliók támogatását
érzik a hátuk megett. Az országos
mezőgazdasági kamarák megalakul-
tak, de a kisemberekre nem sok gon-
dot fordítanak.

Az elhangzott felszólalások után
az értekezlet elfogadta a benyújtott
határozati javaslatokat és a vezér-
bizottság tagjaivá egyhangúan a
következőket választotta meg:
Mohácsy Lajos elnök, Nagy József,
Plósz István, Kis Iván János, Péntek
Pál, Barcza Dezső, vitéz Sas Gábor,
Takács János, Karácsony Gyula, Bódi
István, Haypál István, Borbély Gá-
bor és Czebe László, mint a bizottság
jegyzője.

Az értekezlet délután 5 órakor
Mohácsy Lajos dr. zárószavai után
véget ért.

Küldöttség Mayer Jánosnál.

Az értekezlet befejezése után na-
gyobb küldöttséggel kereste fel
Mayer János földművelésügyi mi-
nisztert, hogy vele az értekezlet
határozatait közölje s őt, nagyatádi
Szabó István régi vezetőségét üdvöz-
ölje. Fél 6 órakor fogadta a minisz-
ter a küldöttséget, amelyet Mohácsy
Lajos dr. vezetett. Mohácsy üdvözlő
szavaiban vázolta a miniszternek
azokat az indítékokat, amelyek az
országos értekezlet összehívását meg-
kivánták:

— Az az országos jajszó, amely
nagyatádi Szabó István halálával
támadt az országban, a mi szívünk
felsikoltása volt, a földművesnép
nagy családjáé. A vezér halála után
aggodalom és kétség szállta meg
szívünket s veszélyben láttuk az ő
örökségét, az ő eszméit. Aggódo-
sákkal észleltük, hogy ugyanazok a
férfiak, akik nagyatádi Szabó István
lobogójával választottak be a nem-
zetgyűlésbe, most nem áttalannak az
országházában egymással viszály-
kodva szembeállni. Ennek az érte-
kezletnek egyik főgondját képezte,

miképpen lehetne a viszálykodó testvé-
reket kibékíteni, mert félt az, hogy
azalatt, amíg egymással agyarkod-
nak és tusakodnak, magát az eszmét
éri halálos sebesülés.

Azért jöttek össze értekezletre
mindazok, akik nagyatádi Szabó
István törhetetlen igaz és régi
híveinek vallják magukat, hogy
a jelen helyzetet és a jövő fel-
adatait megbeszéljék, hogy az
ellentéteket mindazok között ki-
küszöböljék, akik nagyatádi Szabó István hívének
vallják magukat.

— Határozatot hoztunk — mon-
dotta — felemeltük óvó szavunkat,
hogy nincs jogában a parlament
tagjai közül a gyűlölködők és vi-
szálykeresők közül egynek se
Nagyatádi nevét a címerére írni,
azért az emberét, aki maga a bé-
kesség, jószág, megértés és szere-
tet volt.

— Felszólítja ez az értekezlet a
parlamentben lévő és kisgazda
programot valló képviselőket, hogy
keressék a megértést, álljanak össze
s ne diszkreditálják azt a magasztos
eszmét, amelynek nagyatádi Szabó
István életét szentelte s amelyért
meghalt. Ebből a munkájából a mi-
niszter s a parlamentben lévő kép-
viselőket az értekezlet és az ujjonon
megválasztott vezérbizottság tel-
jes erővel támogatni fogja minden
olyan munkában, amely az ő szel-
lemében és a párt megerősítésére tör-
ténik. És még egyet kérünk. Az
aggódó és vezérét vesztett nép a Te
szádról akarja hallani, hogy Te, Ke-
gyelmes urunk, éber őre vagy az ő
szellemének, aki óva vigyázol min-
denre, hogy a parlamentben és azon
kívül semmi olyan dolog ne történ-
jék, ami az ő szellemével ellentét-
ben van. Nagyatádi öröksége nem
lehet a megfeszített Krisztus köntö-
se, amelyre poroszok kockát vetet-
tek. Mi elvagyunk szánva, hogy esz-
méit senkinek soha elpredálni nem
engedjük. Ezután ismertette a mi-
niszterrel Mohácsy Lajos a határo-
zatai javaslat többi pontjait is, majd
Mayer János a következő szavakkal
válaszolt a küldöttség üdvözlésére:

— Még friss a gyászunk, még nem
apadt el a könnyünk és még soká é
a fájdalom. Ismerem a ti bánatokat
és veszteségeket. De képzeljétek
el az én helyzetemet, akit szorosabb
kötelek fűztek hozzá talán még
a legközelebb álló rokanánál is, aki
a kezdet kezdetétől fogva minden
időben mellette álltam, akivel min-
dent együtt beszéltem meg s most,
mikor az ő székébe ültem, itt ezek-
ben a miniszteri szobákban minden
butoradár, minden akta, minden
tárgy az utolsó tintatartóig órá
emlékeztet s ahol az ő szellemét érzem
lebegni a fejem fölött. Amikor itt
látok benneteket a régi kisgazdapárt
alapítóit, vezetőségeit és régi kipi-
rált harcosait, titeket kedves bará-
taim, akkor a ti látástok a régi gyászt
és bánatot élesíti fel újra bennem,

de erőt és vigaszt is ad a ti látás-
tok, nekünk, akik az ő sírjánál
fogadalmat tettünk, hogy pro-
gramját, tanításait soha el
nem hagyjuk és azt a nagy mű-
vet, amelyet ő építeni kezdett,
tovább folytatjuk és befejezzük.

Szükség van a ti támogatástokra,

Nagyatádi Szabó István emlékünnepe és serlegavatás az „Országos Gazdakörben“.

Az értekezlet tagjai este 8 órakor
az Országos Gazdakör helyiségeiben
gyűltek össze, hogy részt vegyenek
a nagyatádi Szabó István emlékére
rendezett ünnepségen s annak a serleg-
nek felavaiásán, amelyet az ő emlé-
keztére szentelt a Kör.

Az Országos Gazdakör közvetle-
nül nagyatádi Szabó István ha-
lálától és az ő kifejezett kíván-
ságára alakult azzal a céllal,
hogy a gazdasági élet erkölcsi
erőit társadalmilag tömörítse, a
falu kultúr színvonalát társa-
dalmi, művészi stb. eszközök

mert az erőt és önbizalmat ad ne-
künk s nincs kétség egy pillanatig
sem aziránt, hogy nem lehetnek
közünk ellentétek, hogyha össze-
jövünk, feltétlenül megértjük egy-
mást. Eppen ezért szükséges, hogy a
jövőben minél gyakrabban érint-
kezzünk, minél gyakrabban talál-
kozzunk. Nagyatádi Szabó Istvánt,
amíg élt, a legnemtelenebb fegy-
verekkel és gáncsokkal támadták és
illették és most, amikor én az ő
helyére léptem, ugyanazoknak a
támadásoknak lettem a részese. De
álljuk a támadásokat. A ti szerelete-
teket nagy köszönettel vesszük s az
erőt ad nekünk a további küzde-
lemre. Két karral harcolunk azért
a programért, amely az övé volt.
Az ő politikája nem osztálypro-
gram, hanem nagy nemzeti szem-
pontok összessége. A földreform nem-
csak a kisgazdákért volt, hanem
azért, mert egyetemes nemzeti érde-
keket szolgált. A nagy tömegek,
amelyeket gazdaságilag így me-
gerősítettünk, ellenállóvá tettük azok
ellen a szélsőséges áramlatok ellen,
amelyek őket a maguk számára
megkeríteni akarják.

— Az én számból akarjátok hal-
lani, amint mondtátok, hogy
örkődöm-e nagyatádi Szabó Ist-
ván politikai öröksége felett.
Nos én önönmagamot tagadnám
meg, ha én Nagyatádi program-
jától valaha egy vonalnyira is
eltérnék.

Hangzanak el vélemények, hogy
meghalt nagyatádi Szabó, oda az
agrárdemokrácia és nem lesznek
végrehajtva a szociális reformok.
De korai volt az öröm, amellyel őt
egyesek sírjába kísérték. Az eszme
él és mi, akik hitet tettünk, min-
dent elkövetünk és küzdünk azok
megvalósításáért. Sokan tesznek ki
fogást a kisgazdapárt mai állásfoglalá-
sára és elhelyezkedésére ellen. Én nem
mondom, hogy ez a legjobb és leg-
helyesebb, azonban tény az, hogy
az adott viszonyok között ennél
jobb és helyesebb megoldást a pro-
gram megvalósítása érdekében és
az adott helyzetben találni nem
lehet. Hangzottak el panaszok a
választások körüli hibák miatt is,
azonban ezek mind olyan dolgok,
amelyek helyrehozhatók és amelye-
ket nem szabad előre állítani a cél
és a program érdekében.

Én megismétlem, egy vonal-
nyira sem térek el nagyatádi
Szabó István politikájától.

Eddig ő volt az, aki fontos és döntő
kérdésekben helyettünk is gondol-
kodott, most nekünk kell törni a
fejünket.

Én kérlek benneteket, támoga-
sátok mindaddig, amíg ebben a
szellemben dolgozom s ha nem,
jöjjetek ide és kérjétek számon.
Érezzük az erőt, amelyet a ti
támogatástok jelent, a ti erőtök,
a magyar nép ereje, amely nem
rombolásra, hanem építésre,
nem a nemzet meggyalázására,
hanem megdicsőülésére vezet.

Ha együtt leszünk és Isten is velünk
lesz, úgy nagyatádi Szabó István
eszméi, a mi eszméink győzni fog-
nak.

A nagy tetszéssel és éljenzéssel
fogadott beszéd után a miniszter
hosszasabban elbeszélgetett a kül-
döttség tagjaival.

felhasználásával fokozza, a gaz-
datisádalommal rokonszenvező
vagy azokkal kapcsolatban lévő
városi elemeket hozzánk köze-
lebb vonza, általában a város és
a falu közötti és mesterségesen
szított ellentéteket kiküszöbölni
igyekezzék.

Már a kora esti órákban megteltek
a Gazdakör barátságos és kellemes,
izlésesen berendezett termei az ün-
neplő közönséggel, az ország minden
részéről összesereglett gazdakikül-
döttekkel s a Kör budapesti tagjai-
val, akik barátságos eszmecsere

folytatva, csakhamar összeismerkedtek. Egymás után érkeztek meg a politikai élet számos előkelőségei, a nemzetgyűlési képviselők, nagyatádi Szabó István barátai, a sajtó képviselői, majd este 8 órakor megérkezett kíséretével Mayer János földművelésügyi miniszter úr, akit harsány éljenzés közben Karácsony Gyula, az Országos Gazdakör ügyvezető alelnöke fogadott. Ezután a két hatalmas teremben felterített asztaloknál megkezdődött az ünnepi vacsora, amelyen a megjelentek közül a következők névsorát sikerült összeállítani:

Mayer János m. kir. földművelési miniszter, dr. Mohácsy Lajos ev. lelkész, a kisgazdapárt első alelnöke, dr. Dömötör Mihály v. belügyminiszter, dr. Lipták Pál ny. államtitkár, dr. Kovács J. István ref. theologiai igazgató, ny. államtitkár, Könyves Lajos nemzetgyűlési képviselő, dr. Kovács József főiskolai tanár, Hencz Károly földbirtokos v. képviselő, dr. Szabó Sándor nemzetgyűlési képviselő, ny. főispán. dr. Neubauer Ferenc nemzetgyűlési képviselő, dr. Éhn Kálmán nemzetgyűlési képviselő, Erdélyi Aladár nemzetgyűlési képviselő, Péntek Pál ácsi birtokos, K. Fodor I. v. gazd. fel. Zánka, dr. Kun Andor hirlapíró, az «Amerikai Magyar Népszava» szerkesztője, az Otthon Kör alelnöke, Illyés József igazgató Budapest, Maihen Ferenc Budapest, Tankovics Miklós Budapest, Szomaházy István író, az Otthon Írók és Hirlapírók Köre elnöke, Budapest, Habár Mihály, a Magyar Ujságírók Egyesületének elnöke, Budapest, Czebe László, a Magyar Ujságírók Egyesületének alelnöke, Budapest, dr. Toronyi János ügyvéd, dr. Pályi Ede hirlapíró, Barcza Dezső Vitéz (Veszprém.), Kovács Sándor Pápa, Berkes József Alsóseged (Somogy.), Hosszú János Alsóseged (Somogy.), Finta Lajos Szentgál (Veszprém.), Vitéz Sass Gábor Szentgál (Veszprém.), Szabó János Mezőtúr, Szilágyi Lajos Túrkeve, Sallai Sándor Túrkeve, S. Nagy István Túrkeve, Vértés Vilmos István Mezőtúr, Rigó József Szank, Balogh Gyula dr., a «Falu» Földmívelés Szövetség igazgatója a Faluszövetség képviselőtöbbségében, Budapest, Finta János Túrkeve, Somló Ernő főtisztviselő, Budapest, Goldschmied Dömötör Dénes Budapest, Bódy István Szolnok, Kemény Ferenc hirlapíró Budapest, Boross János Nick (Vasm.), Szekeres István Budapest, Nagy József Szeghalom, Herb Frigyes Bia, Herman József Bia, Környei István bírő Bia, Borsos Elek Takácsi (Veszprém.), Horváth Elek Takácsi (Veszprém.), Preszly Gyula Budapest, Kohuth Sándor nagybérő Angyalföld, dr. Petánovits József Budapest, dr. Fauser Imre Budapest, dr. Bruck Dezső Budapest, Rácz Gyula Kispeterd, Bagoly János Kispeterd, Cruder Vince vezérigazgató, Madarassy Endre igazgató, Karácsony Gyula, a «Magyar Falu» főszerkesztője, Dunay Ödön, a «Magyar Falu» szerkesztője, Hainer Béla, Kájel Endre ref. lelkész, Györék József ref. lelkész és még sokan.

A vacsora második fogása után mélységes csöndben állott fel szólasra dr. Mohácsy Lajos marcalgergelyi ev. lelkész, a kisgazdapárt első alelnöke s megtartotta hatalmas szárnyalású és lélekbeemelően fenséges

Ünnepi serlegavató beszédét,

amelyből ez alkalommal csak idézeteket közlünk, magát a hatalmas beszédet pedig lapunk következő számában fogjuk teljes egészében ismertetni. Beszéde elején Mohácsy Lajos egy hatalmas vihart átélt erdőhöz hasonlítja a magyar népet, amelyből a legdaliásabb, leghatalmasabb tölgylett lett az orkán áldozata. A magyar földmívelésáradalom hasonló sors részese, amikor nagyatádi Szabó Istvánt a hirtelen támadt és erőre kapott vihar váratlanul döntötte ki az élők sorából.

Ma már az egész ország, még az

ellenfelei is érzik az ő páratlan kiváltságát és nagyságát, az ő ritka ereit, államférfiúi bölcsességét, áldozatos honszeretetét, az önmérséklés, a martiromság megható megtestesítőjét.

Még a legmesszebb álló részekről is olyan szavak hangzottak el, amely mellett tesz bizonyosságot, hogy nagyatádi Szabó Istvánnak neve örök időkre él.

De hát ki is volt az a nagyatádi Szabó István, hogy róla ilyen biztos jóslóják már most is, hogy nevét nem tudják elfelejteni sem rajongói, sem gyűlölői. Egyiptomban hajdan az volt a szokás, hogy ha valaki meghalt, akár az uralkodó Fáraó, akár az utolsó pária, a halotthoz rögtön odalépett a nagy tekintélyű halotti tanács és nyomban ítélkezett. Milyen volt az illető: jó, vagy rossz ember-e, elhangzott a számonkérés, méltó-e a kegyelet és hála elismerés koszorújára. A bírálattal, a megítéléssel ma is nyomon követi a közélet harcosát, de a legvilágosabban mégis egész életére csak halála után nyilatkozik meg. Alig némul el a lélekharang, alig áll ki a szív dobbanása, megszólal a világ ítélete a kialudt életszövetnek felett.

Nagyatádi Szabó István halálakor szólaljanak meg vezértársai, munkatársai, harcosai, ti kérges-tenyerű, szomorú tekintetű magyarok, ott kint a falvak újonnan épült bogárhátú házikóiban, mert ha a ti ajkaitok hallgatni fognak, akkor a kövek fognak megszólalni. Beszéljen a 16 éves mult, hadd lássuk őt még egyszer úgy, mint őt nekünk adta magyar hazánknak lankás domboldalain rengő aranykalászos csöndes csobogó patakvizétől üdén pázsitos dunántúli tájék.

Ezután elmondja nagyatádi Szabó István politikai pályájának kezdetén történt eseményeket, sorra idézi emlékezetében az első zászlóbontás napjait, a szentgáli program kihirdetését, az első parlamenti szereplést, amely történelmi nappá vált. A magyar politikai élet ingája az utolsó esztendő alatt szélesen lendül ki balra is, jobbra is, ez az inga minden egyes alkalommal metszett egy pontot, amely a mienk volt. Üldöztek bennünket s vezérünket a kommunisták, üldöztek bennünket a vörös bolsevizmus napjai után bekövetkezett reakció hívei, nem egy kiváló barátunk szenvedett martirhalált, halálos veszedelem fenyegette vezérünket is, magunkat is.

A fizika örök törvénye azonban az, hogy egyszer az inga megáll, s az a nyugvó pont, amelyen elhelyezkedhetik, az csak a mi programunk, a mi politikánk lehet az a politika, amelyet nagyatádi Szabó István megdicsőült vezérünk hirdetett. Nincs, nem lehet más politikai irányzat, törekvés, ezen az egyen kívül, amely a nemzetet az ígért földjére elvezetheti. Joggal sirunk mi is a próféta szavaival, elesett a mi fejünknek koronája, siralomra fordult a mi örömünk. Nem titkoljuk a könnyeinket...

Emlékeznünk, ünnepet ülni, serleget avatni jöttünk össze. E nemes fémből készült serleg tűzben tisztult, s mesteri kéz kalapácsütései alatt formálódott emlékére annak, akinek a lelke áttment a szenvedés, megpróbáltatás tűzén, a sors súlyos kalapácsütései alatt olyan tökéletes formát öltvén, hogy a nemes szív és lélek örök időkre követendő példája lehet és legyen minden igaz magyarnak. Magyarok Istene Te áldd meg, Te, aki tudod, hogy ki volt ő, az ő emlékét minden igaz magyar szívében. Ez a serleg pedig, valahányszor ezt magyar kéz emeli magasba, szolgáljon örök emlékezetül nagyatádi Szabó István nevének és emlékezetének.

Mohácsy Lajos beszédét mélységes csöndben, szíve mélyéig megilletődve fogadta és hallgatta az emlékünnap közönsége, amely azután a késő éjjeli órákig maradt együtt az Országos Gazdakörben.

A politika eseményei.

A csütörtöki pártértekezlet.

A Keresztény Kisgazda, Földmívelés és Polgári Párt csütörtöki rendes pártértekezlete a legutóbbi parlamenti eseményekkel foglalkozott. Napirend előtt Graefl Jenő a dohányárak megállapítását kifogásolta, amelyre Bethlen miniszterelnök nyomban válaszolt és kijelentette, hogy ebben a kérdésben a dohányszermelők bevonásával értekezletet kívánt összehívni. Az előadott óhajokat tudomásul veszi és reméli, hogy a kívánságokat megelégedésre fogják megoldani.

Lejárt a nemzetgyűlés ülés-szaka.

Almásy László bejelenti, hogy a házszabálmódosító javaslat vitájának befejezésével az ezévi ülészak berekesztést nyer és így a bizottságok újra alakítandók. E célból szükséges, hogy kijelöljék bizottságot válasszanak. A kijelölő bizottság tagjai a következők lettek: Almásy László, Berky Gyula, Csizmadia András, Graefl Jenő, Iklódi-Szabó János, Patácsi Dénes, Karafiáth Jenő, Kenéz Béla, Kovács-Nagy Sándor, Nemes Bertalan, Rubinek István, Szijj Bálint és Erdőhegyi Lajos nemzetgyűlési képviselők. A következő felszólaló Iklódi-Szabó István a legutóbbi parlamenti eseményeket tette szóvá és azon felfogásának ad kifejezést, hogy ez a harc a párt egységét és az abból kisugárzó erőt megalózza. Megemlékezik arról a kötelességteljesítésről, amelyet Scitovszky Béla a nemzetgyűlés elnöki székében kifejtett és kéri a pártot, hogy Scitovszky Bélának az egész ország érdekében kifejtett ezen működéséért őszinte köszönetét tolmácsolja.

Scitovszky Béla hálás köszönetét fejezi ki a pártnak és egyúttal leszögezi, hogy kötelességét teljesítette, aminthogy egész életében a kötelességteljesítés embere volt.

Almásy László ezután bejelenti, hogy Bárány Sándort a nagyatádi kerületben egyhangúan képviselővé választották és a pártban való megjelenése alkalmából melegen üdvözl. Ezzel az értekezlet véget is ért.

A kormány tagjai Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak, amelyen folyóügyeket intéztek. A miniszterelnök egyébként december 6-án reggel elutazott a fővárosból, a két ünnepet Bánkuton töltötte és kedden érkezett vissza a fővárosba. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter december 7-ére Komáromba utazott, ahol résztvett Antal Géza református püspök beiktató ünnepélyén.

Bud János a rétsági kerület jelöltje.

Huszár Elemér mandátumának megsemmisítése folytán a rétsági kerületben új választás kiírása vált szükségessé. A központi választmány a választást, hír szerint, december 20—25-ike között szándékozik kiírni. A Kisgazdapárt hivatalos jelöltje Bud János pénzügyminiszter lesz, akinek december 7-én nagyobb küldöttség ajánlotta fel a mandátumot.

A rétsági kerületben a választást december 23-ára tűzték ki. Bud János pénzügyminiszter, az egységespárt hivatalos jelöltje szombatban utazik a kerületbe, hogy elmondja programbeszédét.

A miskolci választás.

Miskolc város belső kerületében a szavazatok megszámlálása délután 4 órakor ért véget. Összesen 5227 szavazatot adtak le, ebből azonban a bizottság 184 szavazatot érvénytelenített. A szavazatok a következőképpen oszlanak meg: Huska Vilmos 2337, Borbély-Macky Emil 1682,

Tarnay Gyula pedig 1024 szavazatot kapott. Miután a jelöltek egyike sem kapott abszolút többséget, Huska és Borbély-Macky közt pótválasztás lesz.

Tolnamegye és Debrecen elítéli a rendbontó képviselőket.

Tolna vármegye törvényhatósági bizottságának legutóbb tartott közgyűlése egyhangulag kimondotta, hogy a nemzet és a parlament tekintélyét súlyosan sértő és napról-napra jobban aláásó képviselők botrányt okozó viselkedését rosszulja és elítéli. A vármegye közönsége kifejezte bizalmát Bethlen István gróf miniszterelnök személye és politikája iránt és felkérte, hogy minden erejével, a törvényes és alkotmányos keretek között, kövesse el minden lehetőt, hogy ilyen nemzetrontó botrányok a törvényhozás testületében elő ne fordulhassanak és hogy a parlament munkaképessége a házszabályok helyes módosítása által mielőbb biztosítsák. Hasonló értelemben határozott Debrecen törvényhatósága is.

Zala vármegye és Debrecen után legutóbb Hódmezővásárhely és Győr törvényhatósága foglalkoztak a parlamenti botrányokkal és azokat legmélysegebben elítélték, egyúttal bizalmukat fejezték ki Bethlen István gróf miniszterelnöknek és a kormánynak, amelynek eljárását a házszabályrevízióra vonatkozóan teljes mértékben helyeslik.

A Keresztény Kisgazda Földmívelés és Polgári párt csütörtöki értekezletén ejti meg a jelöléseket az alelnökségre és a bizottságokra. Nagyobb változások a külügyi és a mentelmi bizottság jelölésénél lesznek. A külügyi bizottságba új tagokként jelöljük Bogya Jánost és Berky Gyulát, a kisgazdák közül pedig Lovász Jánost, mert a párt tagjainak az a felfogása, hogy a kisgazdákat is fokozottabban be kell avatni a külügyekbe. A külügyi bizottság szervezésében is lesznek bizonyos változások. Albizottságokat alakítanak, melyek részben ad hoc, részben pedig állandó bizottságok lesznek. Az ad hoc bizottságok között szerepelnek majd külügyi, gazdasági kérdésekkel foglalkozó bizottságok is. Különben a külügyi, politikai vezetőség szorosabb összműködést óhajtat kifejezni a bizottsággal, ez az óhaja Scitovszky új külügyminiszternek is. Bethlen István gróf miniszterelnök a külügyi bizottság elnökéül újból Pekár Gyulát óhajtatja.

Beszámolók.

Rácvároson vasárnap tartotta meg beszámolóját Muszti István a szalontai kerület képviselője, majd Patácsi Dénes nemzetgyűlési képviselő intézett lelkes beszédet a polgárokhoz. A szalontai kerület választói ezután bizalmat szavaztak a kormánynak és üdvözlő táviratot küldtek a miniszterelnöknek, valamint a földművelésügyi miniszternek.

A parlament karácsonyi szünete.

A házszabálmódosítás és az indemnitás letárgyalása után a kormány karácsonyi szünetre küldi a nemzetgyűlést és a szünetet legalább három hétre tervezik. Három, esetleg négy hét elegendő idő arra, hogy a szenvedélyek lehiggadjanak és a radikális ellenzéknek alkalma legyen meggyőződni arról, hogy a forradalmi próbálkozásával és eredménytelen passzivitásával az egész ország népe előtt visszautasítással és a legkeményebb ítélettel találkozhat.

A nemzetgyűlés munkája.

A nemzetgyűlés pénteki ülésén véget ért a házszabálymódosítás általános vitája. Az általános vitában utolsó szónokai között Lukács György megállapította, hogy a szélsőséges kisebbség távolmaradása súlyos kötelességmulasztás az ország népével szemben. A törvénytervezet részletes bírálata során szükségesnek tartja, hogy a nyugodt tárgyalást zavaró tünetek kiküszöböltesse, s hogy a nemzetgyűlés fegyelme, a nemzetgyűlés tagjainak kölcsönös megbecsülése biztosítsa. A javaslatot elfogadja s a következő felszólaló Farkas Tibor volt, aki nem fogadta el a javaslatot. Östör József pártunkívüli szintén szükségesnek tartja a házszabálymódosítást. A házszabályrevíziós vita utolsó szónoka Csik József volt, aki a keresztényszocialisták nevében bejelenti, hogy nem ért egyet a szocialistákkal és azok eljárását helyteleníti.

Az általános vita befejezése után Bethlen István gróf miniszterelnök emelkedett szólásra és mélyreható fejtegetésekkel mutat rá arra, hogy mely okok teszik szükségessé a házszabály módosítását. Nem lehet elképzelni olyan parlamentet, amely csak szónoklatokkal dolgozik, de határozatokat nem hoz. A határozatok hozatalának előfeltétele pedig a komoly és tárgyilagos vita, amelyet a házszabályokkal kell biztosítani. A szólásszabadság biztosítása alkotmánybiztosíték, viszont a vitának olyan módon kell folyni, hogy a nemzetgyűlés határozatot hozhasson. A parlamentben is csak olyankor lehet mondani, ami büntetőjogi és társadalmi szempontokba nem ütközik, amelyet másutt is el lehet mondani, a parlament nem lehet olyan menhely, ahol azok beszélhetnek, akik beszédekkel másutt a büntetőtörvénykönyvbe ütköznek. Az eddigi házszabályok nem biztosították a komoly vitát és nem védtek meg a közérdeket. A képviselők tekintélyes része nem tisztelik az elnökvéleményt, sem más meggyőződését, sem becsületes szándékát, sőt becsületét sem. Nem elvek, hanem személyeskedések színterévé vált a magyar parlament. Ez a parlament lesüllyedésével és tekintélyének gyengülésével jár. Figyelmezteti a miniszterelnök azokat, akik újabb felfordulások előkészítésére törek-szenek, hogy magatartásukért a történelem előtt teljes mértékben vállalni kell a felelősséget és magatartásuk fel fogja jogosítani a kormányt arra, hogy erősebb eszközökkel lépjen fel velük szemben. A most folyó házszabálymódosítás tárgyalása előtt 62 javaslatot vont vissza a kormány. Ez is bizonyítja, hogy a parlament az eléje terjesztett javaslatokat nem intézte el idejében. Az időpazarlás nagy hátrányára van az országnak. Kötelességünk gondoskodni arról, hogy a parlament feladatait napról-napra megoldhassa. Megfelelő házszabályok nélkül nem lehet boldogulni. Az egész világon bebiztosították a viták korlátozását, csak épen Magyarországon nem. Még a szocialista párt házszabályzata is ugyanolyan szigorú vitakorlátozást tartalmaz, mint a kormányjavaslat. Beszéde végén a miniszterelnök a titkos szavazással foglalkozott és kijelentette, hogy a titkosságot nem tesszük pártkérdéssé. Ha a mostani szélsőséges pártok biztosítékot tudnának adni, hogy ebben az országban nem akarnak forradalmi helyzetet teremteni és hogy nem fognak nemzetellenes politikát követni, akkor elkövetkezhetik az idő más reformra is, addig azonban meg kell védeni ezt a nemzetet a felfordulástól. Percekig tartó éljenzés és taps után Herczeg Béla a bírálóbizottság jelentését terjesztette elő, amely szerint a rétsági választókerület képviselőküldési jogát nem függeszti fel.

A nemzetgyűlés keddi ülésén

kezdte a házszabálymódosítás részletes vitáját.

A nemzetgyűlés keddi ülésén befejezték a házszabálymódosítás általános vitáját. A zárszót Örfly Imre előadó mondta el, aki válaszolt az elhangzott felszólalásokra. Csaknem mindenki elismerte a házszabálymódosítás szükségességét. A szocialisták nagy hibát követtek el. A lapangó obstrukció miatt — amely ma-holnap erős technikai obstrukcióvá válhatott volna — kellett a házszabályokat megrendszabályozni. Ezután a Ház szavazás során a házszabályjavaslatot általánosságban elfogadta, majd áttértek a részletes tárgyalásra, amelynek során Pekár Gyula a külügyi kérdésekben való titkosság szükségességét hangoztatta. Szabó József, Csik József és Örfly Imre felszólalása után a napirendre tértek át, amelyhez Eckhardt Tibor szölt, aki a földreformmal foglalkozott, majd az Esküdt-féle panama ügyet hozta fel.

Megjegyzéseire Bethlen István miniszterelnök nyomban válaszolt, aki visszautasítja azt a vádat, hogy a kormány beleavatkozott volna az Esküdt-ügybe, a bíróságnak utasítást adott volna és az egész csak egy mondva csinált vád, amit már az ellenzék részéről megszoktak.

Eckhardt Tibor újra felszólalt s azt javasolja, hogy parlamenti bizottság foglalkozzon a panama vádakkal.

Bethlen István miniszterelnök válaszolt Eckhardtnek és kijelentette, hogy nem hajlandó az Eckhardt által felhozott összes kérdésekre kitérni, kizárólag a személye ellen intézett támadásokkal foglalkozik. Újból visszautasítja Eckhardt Tibor vádját, hogy a legutóbbi bűnügyek tárgyalása előtt a kormány politikai akadályokat gördített volna, ellenkezőleg a kormány volt az, aki ezeket a bűnügyeknek a letárgyalását állandóan sürgette.

A szerdai ülésen folytatták a házszabálymódosító javaslat részletes tárgyalását. Ezután az interpellációkra tértek át, Berki Gyula azok ellen a gyanúsítások ellen tiltakozott, amelyek bizonyos bűnperekben való részvétellel vádolják a többségi pártokat és a kormányt. Javasolja, hogy a további mende-mondák megakadályozására a földmívelésügyi, a közlekedésügyi, kereskedelmi és pénzügyminisztériumban vizsgálják felül az ügyeket, amelyeket képviselők ajánlottak, vagy pártfogoltak, azután a rágalmozokat felelősségre kell vonni. Grieger Miklós ugyancsak parlamenti bizottsággal kívánja interpellációjában felülvizsgáltatni a szállítási engedély-ügyeket, hogy a vádaskodás megszűnjön és a képviselőket ne lehessen pellengére állítani. A törvényhozás érdeke, hogy ne hagyjon magán száradni semmiféle gyanút, ami panamát sejtet. Grieger további beszéde során kemény szavakkal illette Friedrich István eljárását, aki hamisított leveleket hozott forgalomba és alaptalanul vádolta meg a kormány tagjait. Ezután feltárta Friedrich egész politikai pályafutását, a forradalmak és az ellenforradalmak alatt és azt mélyen lesújtó bírálattal illeti. Friedrich mindent elérni, amit politikai pályafutás során elérni lehet, azonban nem tudta megtartani azt a helyet, amelyet elfoglalt, úgy hogy nemcsak pártja, hanem barátai is elhagyták. Grieger is parlamenti bizottság kiküldetését kéri a panama-ügyekre vonatkozóan. Bethlen István miniszterelnök válaszolt az interpellációkra és kijelenti, hogy képviselők ajánlottak tényleg különböző ügyeket, melyek talán összeférhetetlenek is, de viszont erkölcsileg megállapíthatók, hogy helyesen jártak el, amikor például rokkantoknak trafikjogot szereztek. A most elhangzott vádakat nem lehet parlamenti bizottság elé vinni, mert akkor továbbra is politikai szempontból bírálnák el a dolgot. Meg kell vizsgálni, hogy ki mi-

lyen ügyet ajánlott, de azt az összeférhetlenségi bizottság vizsgálja át. Hozzájárul, hogy a vizsgálatot az összes minisztériumban folytassák le. A kormány mindent megtesz, hogy a közélet megtisztíttassék, a miniszterelnök választát a Ház tudomásul vette, Grieger azonban a parlamenti bizottság mellett szólal fel. Szabó József a keresztényszocialista betiltott nagygyűlés ügyében szólal fel, amelyre Rakovszky belügyminiszter válaszolt, amit a Ház tudomásul vett. A csütörtöki ülésen a házszabályrevíziós javaslat részletes tárgyalását folytatta a Nemzetgyűlés.

A nemzetgyűlés csütörtöki ülésén a házszabályrevízió részletes tárgyalását folytatta a nemzetgyűlés s azt Almásy László módosításával elfogadta. Szünet után Bethlen István gróf miniszterelnök emelkedett

szólásra s bejelentette, hogy kormányzóí kézirát érkezett, amely a nemzetgyűlés ülésszakát berekeszti és az új ülésszakot megnyitja.

Magyarország nemzetgyűlésének kormányzóí üdvözlőlevelét! Tisztelt Nemzetgyűlés! A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére az 1922—1927. évi nemzetgyűlés első ülésszakát ezennel berekesztem és a második ülésszakot ez évi december hó 12. napjára összehívottak nyilvánítom.

Kelt Budapesten, 1924 december 11-én. Horthy s. k., Bethlen István gróf s. k.

A Ház pénteki ülésén, az új ülésszak első napján a régi tisztesek megbízatása lejárván, a nemzetgyűlés alelnökeit, jegyzőit és ház-nagyait választották meg.

Békülni akarnak a falu népével.

Az OMGE nagygyűlése.

A magyar nagybirtokosok testülete, az OMGE hétfőn tartotta országos gyűlését. A gyűlésen megjelent Bud pénzügyminiszter és a földmívelésügyi kormány képviselőiben Tahy államtitkár. Somsich László gróf megnyitó beszédében a mezőgazdaság súlyos helyzetével foglalkozott, amit a rossz termés és a súlyos adózáások idéztek elő. Kifogásolja, hogy az összes adók 80%-át a mezőgazdaságra vetették ki, amely ezt aligha lesz képes megfizetni. Azután arról beszélt, hogy vétkezik az ország érdeke ellen, aki mester-séges ellentéteket támaszt a mezőgazdaság és ipar, falu és város között, mert azok egymásra vannak utalva. Ezután a mezőgazdasági hitel rendezését és kiterjesztését sürgeti. Hangoztatja a földreform befejezésének sürgősségét, mert az a megváltást szenvedőnek, mint a földhöz jutandónak egyformán érdeke. Tahy Jakab felszólalása után Hadik János gróf beszédében ugyancsak a földreform kérdésével foglalkozott. Ő is a földreform végrehajtását sürgeti és a mezőgazdasági hitel rendezését. Bud János pénzügyminiszter felszólalásában hangoztatta, hogy közismert dolog az, hogy a gazdák-nak nagy szüksége volna nagyobb arányú hitelre, azonban ez csak külföldi tőke bevonásával lesz elérhető. Ezután az egyesületi választásokat ejtették meg.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület közgyűlésén megjelentek hétfőn délből társaságban jöttek össze. A banketten Hadik János gróf a következő pohárköszöntőt mondotta:

— A földreform körüli harc alkalmas volt arra, hogy a politikai szenvedély velünk szembe állítsa a falu népét. Sajnálom, hogy a kisgazdák nincsenek itt képviselve. Már több ízben rámutattam arra, hogyha átmenetileg el is választott bennünket a földreform vitája, minden egyébben érdekeink teljesen azonosak.

Egyesült erővel kell megvédeni a mezőgazdasági termelés érdekeit és visszaverni azokat a tőrekvéseket, amelyek a mezőgazdaság békéjét meg akarják zavarni.

— Ne engedjük elhalálosodni azokat a demagógokat, akik ellentétet akarnak szítani a falu népe és a birtokos-osztály között és ékel akarnak verni a kettő közé. A féktelen izgalmsóknak meg kell szűnniök. Minden eszközzel fokozni kell a mezőgazdasági termelést.

A nagy-, közép- és kisbirtokosoknak egyaránt biztosítani kell a termelést szolgáló olesó hitelt.

Meg kell védeni a mezőgazdaságot az elviselhetetlen, túlzott adóterhektől.

— Mindezt azonban csak az egész agrártársadalom, a kis-, közép- és nagybirtokosok összefogásával tehetjük sikeresen.

Együttműködéssel kell egymást segítenünk a mezőgazdaság országos jelentőségű érdekeiért való harcban.

Egységünkben van erő, a széthúzás mindannyiunk végveszedelme.

Végül poharát emelte a gazdátársadalom összetartozásának gondolatára.

Országos mozgalom indult meg nagyatádi Szabó emlékének megörökítésére,

A nagyatádi Szabó István-émlék-bizottság végrehajtó bizottsága a napokban tartotta alakuló ülését a képviselőház miniszterelnöki tanács-terében. A végrehajtó bizottság elnökeül Mayer János földmívelés-ügyi minisztert választotta meg, helyettes elnök Hoyos Miksa gróf, pénztáros Szijj Bálint, ellenőr Szabó Sándor nemzetgyűlési képviselők, jegyző pedig Fekete Imre, a nemzetgyűlési gyorsiroda tagja lett.

A bizottság elhatározta, hogy a nyilvános gyűjtést, a vidékről is sokfelől megnyilvánult óhajnak megfelelően széles, körben és

a vidékre is kiterjeszti s a gyűjtés megszervezésével Mayer János földmívelésügyi minisztert bizza meg.

A gyűjtőívek szövegének elkészítésével Barta-Szabó József és Szabó Sándor nemzetgyűlési képviselőket bízta meg a bizottság. A nagyatádi Szabó-család az elhunyt emlékének megörökzésére irányuló intézkedések kivételét, valamint a befolyt jöve-

delmeknek felhasználását teljes joggal a bizottságra ruházta.

Végül a bizottság elhatározta, hogy nagyatádi Szabó István emlékének megörökzése céljából közreadja az elhunyt arcképét.

A nagyatádi Szabó István emlékművére korábban már beérkezett adományokon kívül az alábbi újabb aláírások történtek:

Szomjas Gusztáv, Mayer János, Csizmadia András, Szabó Sándor, Borgulya Pál, Fábián Béla, Kovács Nagy Sándor, Biró Pál, Csontos Imre, Hoyos Miksa gróf 1—1 millió koronát, Lovász János, Szijj Bálint, Renczes János, Veress Ferenc, sokorópátkai Szabó István, Könyves Lajos, Thuránszky László, Győry Lőránt, Nagy János (tamási) 500—500.000 koronát, Fekete József 200.000 koronát, Szász Ferenc 50.000 koronát és Krammer Fülöp 20 dollárt, Hangya 5.000.000 koronát.

Itt említjük meg, hogy adományokat készséggel továbbít rendelkezési helyére lapunk szerkesztősége is.

Luca napja.

Tegnap mutatta a kalendárium Luca napját, amelynek éjszakáját bűbajos varázssal ruházta fel a néphit, az ősi babona... Túlvilág felé leselkedő, titokzatosságokat dőlgető öreg asszonyok száján él a babonás hagyomány, hogy annak az embernek, aki Luca éjjelén, éjféltájon, mikor a kémények körül javában áll a boszorkánytánc, el kezd faragni egy kis háromlábú széket s a következő tizenegy estén mindig farigcsál rajta valamit, úgyhogy épen karácsony estéjére készüljön el, akkor annak, az éjjeli mise alatt csak rá kell ülni a kis lócájára a templompitvarban és élbe tárul az egész jövődőlka...

Még tizenkét nap s leszál a szent este, amikor az éjjeli misék zsonglói, halk, legendás hangulatában megálmodhatják maguknak a jövődől, akik hisznek szent Luca varázsában...

Néhány nap múlva véget ér a parlament ülésszaka s karácsony köszönt a magyar politikára... Fekete karácsony. A tizenegyedik fekete karácsony, azóta, mióta a reménység ragyogó csilágát elhomályosította Magyarország egén egy véres, fekete, szörnyű végzet...

Az a gyűlölet, azok az aljas emberi indulatsalak, az az, amelytizesztendeje a megpróbáltatások szörnyű esztendeit hozta a világra, már engedni látszik egy kicsit, de a béke, az igazi béke még most sem tért vissza, az egész világ még mindig alá van aknázva és orvgyujtogatok lopakodnak a puskapor felé. Keleten kísértetiesen ott lobog a bolsevizmus rótt, vörös szövéneke, amellyel mindenáron Európát akarja lángba, nyomorúságba, pusztulásba dönteni néhány örjöngő gonoszlevő... Németország összeszorított fogakkal, erőlködik, tilkon készül egy leszámolásra; Franciaország idegesen figyeli minden szemrebbenését és mint ugrásra kész hiúz lesben áll, hogy minden órán készen legyen körömmel, foggal a védekezésre... Óriási gyárüzemek kohóiban, műhelyeiben még mindig nem békés, vetőgépeket, boro-nákat, ekéket, kapákat, szövőszékeket, munkásszerszámokat gyártanak, hanem ágyúk, géppuskák tankok, ak-nák, bombák, gránátok vasán csatlán a kalapács... Ölni készülnek még mindig...

A magyar nép békét és nyugalmat akar, de a magyar politikai életbe még mindig nem tért vissza a béke...

A baloldali pártok mélységes gyűlölettel állanak szemben a jobboldallal és a mérsékeltekkel s nemcsak az elvek harciát vívják, hanem készek minden pillanatban ökölrel is egymásra rontani. A nemzeti gyűlölet komoly, szorgos, törvényalkotó munka helyett makacsán egymás szennyesét teregetik ki szüntelen, a vak gyűlölet és a konok bosszú még mindig úr a lelkeken.

Karácsony idejét éljük... Ha valaki tudna faragni egy olyan csodás, jövődől mutató Luca-széket, odaállítaná a régi dicsőségről álmódó budavári templom büszke boltívei alá, karácsony éjjelén rá kellene ültetni sorba a nemzet házában össze-vissza ágáló honatyákat, akik üres szívvel vagy sanda szemmel állanak a kormányrúd mellett, hogy belepillanthassanak az ország jövődőljébe... Mit várhatunk, ha hamarosan meg nem változik a politikai és a közéleti erkölcs...?

...Én nem tudom nem-e halálos nagy bánat lepné meg a lelkeket, nem-e szívzsongató, retlenes zokogás rázná meg őket s nem görgetné-e a fejüket jajveszékelve a földön, hogy, jaj, csak még egyszer távozzon el ettől a szomorú, golyós országtól az a sors, ami ránk leselkedik...

Jövőbelátás helyett a saját szívébe nézzen most, a várakozások idején minden politikus, minden polgár, minden földeltűró, kézműves vagy tollforgató egyaránt... S lássa be, hogy el kell térni a mostani rossz ösvényről arra a jobbik útra, amerre a bellehemi csillag hívogat s amelynek végén, ha rongyos istállóban is, de ott lesz biztosan egy boldogabb Magyarország ujászületésének bölcsője. (d. ö.)

Öt évi fegyházra és kilenc millió korona pénzbírságra ítélte el a bíróság Esküdt Lajost.

Az ítélet teljes elégtételt adott ártatlanul meghurcolt halott vezérünknek.

Több hetes tárgyalás után kedden délelőtt hirdette ki a budapesti királyi törvényszéken Tőrek Gyéza kuriai bíró, a büntetőtanács elnöke, Esküdt Lajos és társai hírhedt bűnperében az ítéletet, amelyben a bűnösök megkapták méltó büntetésüket, de az ítélet teljes elégtételt adott ártatlanul meghurcolt halott vezérünknek is s megállapította, hogy

nagyatádi Szabó István Esküdt Lajos üzelmeiről nem tudott és azokban semmi része nem volt.

Az ítélet.

Az ítélet így hangzik: A magyar állam nevében! a budapesti büntetőtörvényszék bűnösnek mondja ki Esküdt Lajost,

a büntetőtörvénykönyv 437. szakaszába ütköző tízrendbeli megvesztegetés bűntettében, egyrendbeli megvesztegetés vétségében, egyrendbeli család bűntettében kísérletében és egyrendbeli család vétségében kísérletében.

Bűnösnek mondja ki továbbá az ítélet Tömör Angelát,

mint bűnszegédi bűnrészt négyrendbeli megvesztegetés bűntettében, mivel Esküdt Lajosnak a megvesztegetésre irányuló szándékát előmozdította azáltal, hogy Mengele Lajost Esküdttel összehozta és Esküdtnek megkönnyítette a munkáját s a közvetítésért pénzeket vett fel, amely összeget azután Esküdtnek továbbította, bár tudta, hogy ezzel a pénzzel Esküdt további bűncselekmények elkövetését célozza.

Bűnösnek mondja ki a törvényszék Landesmann István dr.-t, mint bűnszegédi bűnrészt kétrendbeli megvesztegetés bűntettében, mivel két alka-

lommal segítségére volt Esküdt Lajosnak a bűncselekmény elkövetésében s ezért pénzt kapott.

Bűnösnek mondja ki a bíróság dr. Bencze Józsefet, mint bűnszegédi bűnrészt négyrendbeli megvesztegetés bűntettében. Ugyancsak bűnösnek mondotta ki a bíróság Brezina Gyulát, mint bűnszegédi bűnrészt kétrendbeli megvesztegetés bűntettében.

Végül bűnösnek mondotta ki a bíróság Forbáth Weisz Róbertet bűnpártolásban, mivel 1921 augusztusában Esküdt Lajosnak kétfélmillió koronáját biztosítandó átvette ezt az összeget és Kovács Gyula névre nyugtázta:

ezért a bíróság Esküdt Lajost össz- és főbüntetésül öt évi fegyházra, kilenc millió korona pénzbírságra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte. Ebből a büntetésből hét hónapot kitöltöttnek vett a bíróság

Tömör Angelát hat hónapi és 15 napi börtönbüntetésre ítélte

el a törvényszék, büntetését azonban az eddig elszenvedett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette;

Landesmann István a bíróság hét hónapi börtönrre ítélte. Dr. Bencze Józsefet egy évi börtönbüntetésre ítélte. Brezina Gyulát hét hónapi börtönrre ítélte. Végül Forbáth Weisz Róbertet két hónapi fogságra ítélte.

A vádlottak kötelesek a bűnügyi költségeket egyetemlegesen megtéríteni az államkincstárnak. A bíróság ítéletében rendelkezik arról is, hogy

elkobozzák Esküdt Lajosnak a vesztegetési pénzekből vásárolt tárgyait, valamint Tömör Angelának ugyanilyen pénzekből vásárolt zongoráját s ezeket az ítélet jogerőre emelkedése után

az ügyészség rendelkezésére bocsátják. A két kosár iratot a törvényszék kiadja a földművelésügyi minisztériumnak.

A jelenleg ismeretlen helyen tartózkodó Mengele Lajos és Kenedy György ellen a bíróság nyomozólevelet bocsát ki, az általuk annakidején letétbe helyezett biztosítékot pedig elvesztettnek nyilvánítja és azt kiutalja a királyi ügyészségnek.

Ezzel be is fejezte dr. Tőrek elnök az ítélet rendelkező részének felolvasását és áttért az ítélet indoklásának ismertetésére. Az indoklás szerint nagyatádi Szabó István határtalan bizalma volt az az alap, amelyre támaszkodva Esküdt, aki a minisztériumba nagyatádi Szabó István személyi titkáráként vitt magával, lassanként mind szélesebb körben és vakmerőbben folytatta üzelmeit. Esküdt is valóságos hatalommá dolgozta fel magát s a hatalmat felhasználta a maga javára és megfizettette szolgálatait, úgy hogy a törvényes illetékeken túl követelt többletet a saját céljaira használt fel.

Megállapítja az indoklás, hogy

nagyatádi Szabó István Esküdt Lajos üzelmeiről nem tudott és azokban semmi része nem volt.

Esküdt — mondja az indoklás további részében — természetű létrehozója volt annak az erkölcsi mocsárnak, amelyben dolgozott. Az ügyész felelősséget jelentett be az ítélet ellen a felmentések miatt, valamint Esküdt terhére súlyosbításért, viszont

Esküdt kijelentette, hogy az ítélet tudomásul veszi.

A bíróság a súlyos ítéletre való tekintettel Esküdt Lajos további fogvatartását rendelte el.

Nincs becsülete a falusi kisgazdának.

Panaszos levél.

Nem ritkaság, hogy az ország minden részéről még most is panasszal fordulnak hozzánk olvasóink bizonyos hivatalos közegek fölényes és durva bánásmódja miatt akkor, amikor a kormány nemrégiben szigorú körrendeletben utasította a köztisztviselőket a közönséggel való előzékeny, udvarias és emberséges bánásmódra, de úgy látszik, sok helyen még mindig hiába. Közöljük az alábbi levelet.

„Tekintetes Szerkesztőség!

Nem tudjuk megállani szó nélkül, hogy panaszunkat a nyilvánossággal ne tudassuk, ne kérdezzük, miért nincs becsülete a falusi kisgazdának és egyúttal orvoslást kérjünk a minket ért sérelmekre. Kérdezzük, miért van az, ha egy kisgazdapárti valami sérelem ellen fel meri emelni tiltakozó szavát, rögtön felforgatónak és lázítónak nevezik. Most történt nálunk egy ilyen eset a borfogyasztási adó kivételébe alkalmával. Az történt, hogy a széleslőzi körjegyzőség adóügyi jegyzője beidéztet közölünk kisgazdák közül hatot, névszerint öreg Schéslé Sebestyént, Schéslé János, Bauer Mátyást, Rasch Józsefet, Vágner Györgyöt és alulírott Breznár Józsefet az 1923-ik évi borfogyasztási adó ügyében. Átmentünk a jegyzői irodába, ahol ott volt két pénzügyőr és az adóügyi jegyző. Megkezdődött velünk a tárgyalás, de semmit sem tisztességes hangon. Elsőnek Rasch József kisgazdatársam szólalt fel, hogy előadja sérelmeit, de alig kezdett beszélni, mikor az adóügyi jegyző úr rákiáltott: „Hallgasson, fogja be a száját!” Azután én következtem. Velem is ugyanaz történt. Alig kezdtem beszélni, az adóügyi jegyző úr telet-

rokból kiabálva jött felém: „Fogja be a száját!” Én erre azt feleltem, miért fogjam be a számát, hát nem azért lettünk ideidézve, hogy kihallgassanak bennünket vagy azért, hogy ne szólhassunk egy szót sem?

Mi nem azért mentünk oda, hogy veszekedjünk, hanem azért, hogy sérelmeinket előadjuk és orvoslást kérjünk. De nem lehetett, mert ha valaki szól, rögtön az volt a válasz: „Ha még egy szót szól, azonnal feljelentem a főszolgabíró úrnál”. Ezt a sérelmet, ami velünk történt, nem hagyhatom szó nélkül és nem is tűrjük tovább és kénytelenek vagyunk a Magyar Falu hasábjain az illetékes fórumhoz eljutatni és nyilvánosságra hozni, hogyan bánik a kisgazdákkal egy adóügyi jegyző. Már nem is mer az ember elmenni a jegyzői irodába, mert ép úgy bannak velünk, mint a jobbagság idején. Még csak az a jó, hogy nincs deres, mert ha volna, biztosan sokan oda kerülnénk. Mi illő tisztelettel kérjük, hogy ne úgy bánjanak velünk, mint az állatokkal, hanem úgy, ahogyan azt a földmunkás népe, az adófizető polgárság megérdemli. Felkérjük a kormányt és a kisgazdapárt vezetését, hogy ez az igazságtalan bánásmód egyszer már megszűnjék. Mi is emberek vagyunk, a hazának hű fiai s vagyunk olyan érdemes polgárok, mint azok a tisztviselők, akik így bannak velünk, tisztelet a kivételnek. Mi kisgazdák áldozunk legtöb-
bet a haza oltárára és mégis mi vagyunk mindig a lenézettek. Tisztelettel kérdezzük: Miért?

Kelt Almamellék, 1924 december 8-án.

Breznár József kisgazda.

Protestánsnak és katolikusnak nem szabad egymás ellen harcolni.

Antal Géza ref. püspök beiktatása.

Komárom-Ujváros református egyházközsége nagyszabású ünnepségek közt iktatta be lelkész tisztségébe Antal Géza dr.-t, a dunántúli református egyházkerület új püspökét. Az ünnepségen megjelent Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Komárom-Ujváros nemzetgyűlési képviselője is.

Antal Géza dr. püspök nagyhatású beszédében azt fejtegette, hogy ez a maradék Magyarország is talpraállhat fegyelmetelt munkával, és Isten segítségével visszanyerheti Nagymagyarországot.

Beszéde után a különböző küldött-ségek üdvözlözték a püspököt. Délután 100 terítékes bankett volt a pályaudvari étteremben.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter beszédében hangsúlyozta, hogy

protestánsnak és katolikusnak nem szabad egymás ellen harcolni.

Ma nem a német a veszedelem, hanem az októbrizmus, a proletarizmus. A destruktív irányzattól kell visszatartani a magyar tömegeket.

Az Országos Gazdakör étterme

a Kör helyiségében VII., Vörösmarty-u. 11. szám alatt (bejárat Dob-utca 88.)

megnyílt.

Vidéki gazdák és birtokosok találkozó helye. Kifogástalan jó magyar konyha, kitűnő fűszerek, elsőrendű italok. Ebéd és vacsora, terítékrendszer. — Otthonos helyiségek. — Figyelmes kiszolgálás. Vendéglős: BOÓK LAJOS, az Országos Gazdakör és a Magyar Atl. Klub vendéglőse.

HIREK.

A kormányzó nevenapja. Már megírtuk, hogy Horthy Miklós kormányzó nevenapját a Miklós napot az egész ország közönsége lelkesen megünnevelte. Budapesten pénteken dec. 5-én este az egyetemi és főiskolai hallgatók — a csendőrzene-karral — fáklyásmenetben vonultak föl a várba, ahol énekkel üdvözölték a kormányzót, Kossalka János dr. műgyetemi tanár üdvözölte ezután az időközben erkélyre lépő kormányzót, aki az üdvözlést megköszönve többek között a következőket mondta:

— Hálásan köszönöm nektek, hogy rólam ezúttal is megemlékeztek. A fejjelmeztetésben látom azokat az erőnyeket, amelyekre az ifjúságnak első sorban törekednie kell. Az eszmék küzdelmének sohasem szabad a haza létérdekének kockáztatásával járnia.

Bármely egyoldalú osztályérdek, vagy más cél erőszakos megvalósítása romba döntheti az országot és újabb katasztrófából nincs föltámadás.

Felelősségem tudatában minden ilyen törekvésnek ellent fogok állani. Nagy éljenzéssel fogadott beszéd után az ifjúság díszmenetben elvonult a kormányzó előtt.

Hasonló ünnepségek voltak: Zalaegerszegen, Balassagyarmaton és az ország többi vidéki városaiban is.

Hűvösebbre fordul az idő. Hazánkban a hőmérséklet tovább emelkedett. Az idő borult, csapadékos jellegét megtartotta és különösen a nyugati részekben volt egyes helyeken 10 millimétert meghaladó mennyiségben is. Időjárás: Hidegebb idő várható helyenkint havazással és éjszeli fagyokkal.

Elismerés az alföldi erdőtelepítésért. A földművelésügyi miniszter az alföldi erdőtelepítés és fásítás terén szerzett érdemeikért a kisújszállási közbirtokosságnak, a hajduhadházi legelőbirtokosságnak és Hajduböszörmény városnak elismerő oklevelet adott. Mészáros Jenő kisújszállási közbirtokossági elnöknek, Gaál János dr. kisújszállási polgármesternek, Hadházy Miklósnak, a hajduhadházi nagyerdő-birtokosság elnökének, Csapó Zsigmondnak, a hajduhadházi Csereerdő-birtokosság elnökének, Kóti Jeremiásnak, a hajduhadházi erdő- és legelőbizottsági jegyzőnek és Laczkó Béla magyar királyi erdőmérnöknek pedig elismerését fejezte ki.

Hiány nélkül zárul a MÁV idei üzletéve. Az újjáépítő törvények végrehajtását ellenőrző parlamenti bizottság pénteken délután ülést tartott, amelyen az államvasutak üzletvitelének szabályozása tárgyában kiadott rendelettervezetet tárgyalta. A tervezetet Temesváry Imre előadó ismertette. Ezután Valkó Lajos kereskedelmi miniszter szólalt föl, aki tájékoztatást nyújtott a forgalom alakulásáról és megállapította, hogy a jelekből következtetve a MÁV idei üzletévet deficitmentesen tudja lezárni. Több hozzászólás után ismét a kereskedelmi miniszter válaszolt, aki kijelentette, hogy a tisztviselők vasuti kedvezményét továbbra is fenn tartják, a vitelditjakra vonatkozóan pedig kijelentette, hogy a kormány nem tervezi a vasuti díjak fölemelését.

Aranymenyegző. Jászfelsőszentgyörgyön a község érdemes szolgálja, Csontos István és neje ünnepelték a napokban 50 éves házasságukat. Az istentiszteleten a templom megtelt az ünnepeltek tiszteletére. Kovács Mihály esperes megható és magas szárnyalású szentbeszéd közben ál-

Holló Boris kézfogója.

Irta: dr. Toronyi János.

A kigyózva kanyargó, gyorsíramú Tisza mentén, a parton bólogató füzesek árnyékában, mint rigófészek a fa ágai között húzódik meg Mártély, a kis halászfalu. Mindössze két sor ház az egész, kis kápolnával a közepén, melynek alacsony tornya versenyez az ártéri töltés magasságával. Egy lankás domboldal zárja el a falut a lapályos rónaságon a vándor szeme előtt. Csak mikor a mindszenti úton haladva a földhajlás tetejére kapaszkodunk, vesszük észre, hogy az országutat apró, a napfényben villogó, fehérre meszelt, szalmafödeles házikók szegélyezik, amelyek nyitott ajtaikkal pihenésre hívogatják az utast. Nem is akad az arrajárók között senki, aki a zuhogó ártézi kút vizéből ne meritene üdülést, különösen a tikasztó alföldi hőség idején, vagy be ne térne a szemközti csárdába egy pohár kádarára. Nyári időben alig látni teremtetett lelket az utcán, a falu népe kint dolgozik a mezőn, még a gyermekek is elhúzódnak a füzesek alá libáikat legeltetni a kövér gyepeken; mások pedig a zavaros, agyagszínű, holt Tisza hullámaiba meritik hálójukat, jó fogást remélve a városi hetipiac számára.

Ilyen halászember az öreg Holló András is, aki egy nagy szurkos bárkát s két csónakot vall tulajdonánál. Amíg két legényével eregeti a hálót, leánya, a falu legszebb virág-szála, Boriska, a csendes falusi ház hűvös ereszlánjában foltozhatja a meg rongálódott pendeleseket, amelyeket szürkületkor szokott az apja a vízbe kanyaríttatni; napnyugtá idején pedig megfőzi az ízletes lebbencs-levest, no meg olykor-olykor a zöld paprikával fűszerezett tarhonyás csirkét a munkából hazatérő gazdának és legényeknek.

Ma, a szokás ellenére, élénk, zajos az öreg Holló vátyogbordályú házikója, mintha bármás, új lakók költöztek volna bele. Örzsé néne, az azur szemű Boriska kereszanyja vette át a parancsnokságot a portán s nagy hangon utasítja Katót, a szomszédék eladó lányát, hogy rázza már meg a szabad tűzhely felett ágasfán lógó bográcsot, hogy le ne süljön a benne rotyogó vérpiros bárány-paprikás, melynek evésre ingerlő, pirított hagymás illata messze betölti a levegőt; míg ő maga a boglyakemencében izzó rőzsét igazgatja, hogy egyenletesen tüzesedjenek a téglák a lepénysütéshez. Ünnepi lakoma készül s ilyenkor elmaradhatatlan a fenéken sült, vajás bórrel borított, ropogós aljú tejszerű lepény, amelynek szakértő készítője az öreg néne. Kézfogót ülnek Holló András házában, ma este gyűrűzi el a szép halászeányt Berecz Gábor gazdag legény, aki a falu legmódosabb birtokosának a fia, s akire harminc hold föld várakozik a határból, még a község legszebb háza örökségképen. Az öreg halász arca ragyog a boldog-

ságtól; fekete, ünneplő ruháját húzta fel ez alkalomra, amit még a lakodal-mára kapott valamikor régen s ami már vagy öt éve nem került ki a ládafiából. Nagy tisztesség érte a házat, illő, hogy ünnepi díszet öltönn. Még lelógó, harcsabajuszát is ki-pödörte illatos kenőccsel.

Csak a menyasszony lilium arcán ül könnytelen bánat. Szótlanul tesz-vesz selymes rokolyában. Gondolatai távol járnak az ünnepi zajtól, mintha nem is az ő kézfogóját hirdetné a tányérok csörömpölése, a rőzsze lobogó lángja s az udvaron gyülekező rokonok hangos kacagása. Lelke ott röpköd az alkonyi homályban sötétlen torlódó habokon ringó bárka körül, amelyen Kenéz Pál, a halászelegény eregeti a hálót, kinek holdvilágos estéken, az ezüsthényű csillagok lésekedése előtt a nagy eperfa alá húzódva vallott örökkétartó, hű szerelmet. Az öreg Holló azonban elzárta szívét a fiatalok könnyölgése előtt s dühösen kiadta az útját a nincstelen halászelegénynek s most az más gazdának eszi a kenyérét.

A boldogtalan legény fejét kezébe hajtva, fájó szívét csitíttatja. Csónakját a futó szél kormányozza. Azt suttogja a füzes lombja, azt zizegi a ringó nádas, azt csacsogja a Tisza habja a fülébe: Kenéz Pál, Kenéz Pál, hűtlen lett a kedvesed! Mért is vágyott bolond szívéd a gazdag halász leányának kezére, mikor neked a két munkás karadon kívül nincs semmi az égvilágon.

Úl a vendégsereg a nagy asztal körül az eperfa alatt. Holló Boris hajlós, gyenge derekát Berecz Gábor ölelgeti s rőzsakagylós kis fülébe szerelmes szavakat ömleszt. Cseng a pohár, nagy a vígság. A vőlegény gyűrt hús mennyasszonya újjára, színaranyból, csillogósat s emelt hangon így szól hozzá: A karikának nincsen vége, frigyünket kötötték az égbe... Zúg az éljen, örül a rokonság. Könnyet morzsol az öreg halász, a boldogság könnyét.

A menyasszonynak nincsen szava, nincsen csókja a vőlegény számára. Nevetnek a vendégek. Szégyenlős a lelkem — mondják — majd megszokja később. Húzz rá cigány, vigat, frissest, eljegyzéshez méltót!

Ne vigat húzz Tóni cigány, hiszen zokog a menyasszony lelke, húzz szomorút, bánatosat, temetésre, búcsuzóra...

Sajka lebeg a Tiszán, nem ül benne senki. Üres a menyasszony nyoszolyája, vajjon hol alussza álmát?

Kutatnak a halászok, két napig kutatnak. Harmadnapon délbe egy legény szalad a halász elébe. — Jöjjen hamar bátyám, megkerült a lánya; kivetette a víz a partra. Kenéz Pál holtteste pedig megakadt a révbe.

*

Igy hallottam én ezt egy öreg halásztól a mártélyi csárdában.

ispánja a nyár folyamán mozgalmat indított, hogy a szegedi nemzeti kormány és a nemzeti hadseregnek megalkulása méltóan megörökíttessék. A nemzeti kormány akkori székházának, a szegedi törvényszék falán művészi emléktábla fogja hirdetni a magyar föltámadást. A domborművet Zala György mintázza. Az emlékmű bizottsága most fölhívást intézett a magyar társadalomhoz, hogy adományaival támogassa a szép célt.

Naponta száz mázsa halat fognak a Balatonban. Az új halászati évad

megnyitásával a Balatonban naponként átlag 80—100 mázsa halat fognak. A hal nagyrésztét megőrlik és az így kapott halliszt állattakarmánynak használják föl. A pikkelyeket az idén is leszedik és légmentes csomagokban külföldre, különösen Párisba szállítják, ahol gyöngy készül belőlük.

Megszökött egy sikkasztó postamester. A Mátra-Nováki csendőrszótárban értesítette a főkapitányságot, hogy az ottani bányatelep Kohantek Lajos nevű postamestere 56 millió kincstári pénz elsikkasztása után megszökött. Elfogatására az intézkedéseket megtették.

Egy örült leány rémtette. A napokban borzalmas tragédia színhelye volt Sáregres község. Szentpéteri Erzsébet, aki már volt a tébolyda lakója, december harmadikán este, a mikor nagyapja, a 83 éves Szentpéteri, az öregember pihenni tért, hirtelen, minden átmenet nélkül az öregre rohant, fojtogatni kezdte és az erőtlen embert borotvával összevagdalta. A leányt nagy nehezen megkötözték és beszállították a székesfehérvári kórház elmeosztályára.

Megfagyott favágó. Az idei korai tél már is szedi áldozatait. Kötse község szegényét, Mihály János favágót holtan találták az út mentén. Megállapították, hogy a hideg éjszakában megfagyott.

Fölgyújtotta haragos szomszédasszony házát. Takács Pálné potyondi gazdaasszony házában a napokban tűz ütött ki. Az oltási munkálatok közben Takács Pálné régi haragosa, Böröczki János beledobta az égő zsaratnokok közé. Szerencsére az asszonyt kimentették, de súlyos égési sebeket szenvedett. A vizsgálat során kiderült, hogy a házat is Böröczki gyújtotta föl. Böröczki ellen megindult az eljárás.

Új ritka állatok a budapesti állatkertben.

Világszerte híres a Budapest székesfővárosi állatkert, amely nemcsak szépségénél, hanem új, célszerű berendezésénél fogva is kiváló s amelyben az egyes állatfajták úgy vannak elhelyezve, mintha a szabadban élnének. Vidéki embereknek mindig hasznos, olcsó és érdekes szórakozás szokott lenni az állatkert megsejmlése, amelyet ne is mulasszon el megnézni senki, ha Budapestre jön. Különösen a közeljövőben lesz sok új látónivaló az állatkertben. A budapesti állatkert igazgatósága ugyanis elhatározta, hogy a háború és a forradalom alatt kipusztult ritka állatok helyébe újakat szerez. Hamburgban máris 10 fiatal főkát vásároltak. A kényes állatoknak minden második nap egyenesen Hamburgból küldik az eredeti tengeri halat. Tavaszra megélnékül az elhagyott struccetrec is, mert egy pár öreg és egy pár fiatal struccot kap az állatkert. Ugyancsak Hamburgban vásárol a főváros hat jegesmedvét is. Az állatkertnek van még egy árva jegesmedvéje, ez azonban olyan öreg már, hogy alig áll a lábán s mindig a hidegvízben fekszik. A főváros tíz gyönyörű flamingót is vásárol. Volt ugyan az állatkertnek még tavaly is hat darab, ezekből a hosszúnakú, pirosszárnú madarakból, azonban egy őrizetlen pillanatban összeeszkedtek az egyik fekete csőrű háttyúval, mely azután rövid párviadal után mind a hatot megfojtotta. Az új flamingók és még sok más exotikus állatok, halak is tavasszal érkeznek. Gyönyörű különösen most télen az állatkert pazar pálmaháza is.

Részvény-alap: 1-6 milliárd

„PYRAMIS”

ACÉLEKÉKET

Telefon: 65-49, 65-50.
Sürgőny cím: „Pyramis”

Magyar Földbirtokosok és Földbérlok Kereskedelmi
Részvénytársasága, Budapest, VI., Teréz-körút 26.

egy- és többvasú eketéseket, boronákat, szecskavágókat, repavágókat, kukoricamor-zolókat, gazdasági szekeret és legújabb sze kezű merítővályús „AGRAR-DRILL” sorvetőgépeket elsőrendű anyagból a leg-jutányosabban szállít:

Mi történt e héten?

Főváros.

A magyar-cseh kereskedelmi tárgyalások Budapesten megkezdődtek. A cseh küldöttség *Dvoracek* meghatalmazott miniszterrel Budapestre érkezett. A tárgyalások az eddigi kilátások után eredményesen fognak befejeződni.

A Tébe, a takarékok és bankok egyesülete hétfőn 4200 szegény gyermeket ruházott fel Mikulás napjára, teljesen ingyen a budapesti Szabadság-téren.

A keresztényszocialista szakszervezetek vasárnap és hétfőn nagygyűlést tartottak Budapesten a régi képviselőházban, amelyen kérelmeztek, hogy a keresztényszocialista szakszervezetek alapszabályait még mindig nem hagyják jóvá. A keresztényszocialista tisztviselők ugyancsak külön gyűlést tartottak, amelyet azonban nem jelentettek be s azon politikai kérdéseket érintettek, mire a rendőrség feloszlatta a gyűlést.

A budapesti lánchíd, amely Széchenyi István és Clark mérnök világ-hírű alkotása, a napokban mult el hetvenöt éves.

A pestvidéki törvényszék *Lukczics* József hentessegédet, aki *Simán* Endre hírlapíró és édesanyját ez év júniusában a kispesti állami lakás-telepen meggyilkolta és kirabolta, életfogytiglani fegyházra ítélte.

Megalakult a fővárosi szabadelvű párt. A közelgő fővárosi törvényhatósági választások alkalmából *Heinrich* Ferenc kezdeményezésére új városi párt alakult, amelyben a régi nemzeti polgári pártok kívül több fővárosi szabadelvű kör is részt vesz.

Vidék.

A zalaegerszegi internállo tábor feloszlata megkezdődött. Ezidő szerint 118 internált van a táborban, akik között egyetlen politikai fogoly nincs. Az internáltak közül a legtöbbet szabadon bocsátanak, csak azok kerülnek toloncházba, akik a legveszedelmesebbek.

A limanovai csata évfordulóján az ország több városában emlékünnepeket rendeztek. Sopronban vasárnap avatták fel a limanovai csatában hőiesen résztvevő 9-es Nádasdy-huszárok emlékművét.

Baján a földgázutak kutatásának eredményt mutatnak. 220 méteres mélységben földgázt találtak. A kutatást tovább folytatják.

Ózd nagyközség közönsége gyönyörű emlékművet emelt elesett hőseinek, amely egy rohamra induló honvédet ábrázol. A leleplező ünnep Borsodmegye részvételével e napokban lesz.

Külföld.

Franciaországból kiutasítják a külföldi kommunistákat.

A népszövetség tanácsa Rómában tudomásul vette és elfogadta Smith pénzügyi főbiztosnak a magyar pénzügyi újjáépítésre vonatkozó legutóbbi jelentését.

Ausztria köztársasági elnökévé a most megtartott szövetségi népgyűlésen Hajnisch Mihályt, az eddigi elnököt választották meg.

A Magyar-holland kereskedelmi szerződést, amelyben régebben voltak a tárgyalások, *Hágában* tegnap aláírják. A magyar kormányt *Forster* Pál báró képviselte s ő írta alá a szerződést.

A német parlamenti választások befejeződtek. A középpártok megerősödve kerültek ki 305 mandátummal. A szocialisták 130, a kommunisták 45 kerületet szereztek.

Baromfiak elhelyezése.

A baromfiak egészségének megóvása és az időjárás viszontagságival szemben való védelem céljából gondoskodni kell azok megfelelő elhelyezéséről. Elsősorban is a baromfiaknak lakóhelyre van szükségük, ahol az éjszakát nyugodtan eltölthetik. Emellett legyen kaparószín, hol esős, szeles, havas, hideg időben tartózkodhatnak. Végül tágas térről, kifutóról is kell gondoskodni, hogy a szabad mozgás részükre biztosítva legyen.

A baromfiólól a fő követelmény, hogy az világos, jól szellőztethető, könnyen tisztítható helyiség legyen. Nyáron hűvös, télen meleg, mert a meleg ólban tartott baromfiak hamarabb kezdenek tojni. A baromfiól anyaga lehet fából, téglából, vert sárból vagy vályogból. Lehetőleg szilárd anyagból építsük, hogy ezáltal is védve legyenek a görénytől, patkánytól és rókától. A baromfiólakat szokták az istálló közelébe vagy közvetlenül mellé építeni, hogy a baromfiak ezáltal is védve legyenek a hideg ellen. Néhol a sertésöl fölött helyezik el, vagy az istállóban külön helyet rekesztenek el a baromfiak részére. Mással földalatti kunyhókat építenek. Gazdaságban rendszerint a tyúkok, pulykák, kacsák, libák és a galambok állandóan együtt vannak, ilyen helyeken előfordul, hogy az összes baromfit az e célra készített ólban helyezik el. Ahol nagyban tenyésztik, ott külön ólakat építenek a ludaknak, kacsáknak, pulykáknak és a tyúkoknak. Sőt fajták szerint is elkülönítik.

Szokták a baromfiólakat három rekeszre is osztani oly módon, hogy alul jönnek a ludak, kacsák és a pulykák, középre a tyúkok, legfölül pedig a galambok. A baromfiól magassága átlag 2 méter lehet. A baromfiól 40—50 cm. nagyságú dróthálóval bevont ablakkal és 60—180 cm. jól záró ajtóval látandó el. Az ól padlózata készíthető agyagból, élére állított téglából és betonból. Bármiből is készül, fontos, hogy száraz és könnyen tisztítható legyen. Az ól területének nagysága s faj és a fajta szerint változik. Tyúkra darabonként 0.12—0.30 m², ludra 0.25, kacsára 0.15, pulykára 0.30 m² területet számíthatunk.

A baromfiólak belső berendezéséhez tartoznak az üllőrudak, melyekkel a tyúk és pulykákat szokás fölszerelni. Az üllőrudak a padlótól 50—80 cm. magasságban úgy helyezendők el, hogy arra a tyúkok könnyen fölülhessenek, magasan azért nem tanácsos tenni, mert a növénydek baromfiak fölrepülés alkalmával mellsontjaikat könnyen megsérthetik. Az üllőrud ne legyen túl vastag s úgy kell azokat fölérősíteni, hogy mozgás és tisztítás végett leszedhetők legyenek. Az üllőrudak hosszúsága a baromfiak számától függ, tyúkoknál darabonként 15—20 cm-t számíthatunk. Az ólban helyezhetők el a tojófészkek, oly módon, hogy e célra az ól egy részét elrekesztjük vagy faladikából készítenek tojófészket s azokat betesszük az ólba. A tojófészkek alját homokkal kell kirakni, erre jön a puha szalma vagy széna. Három-négy tyúkra számíthatunk egy tojófészket. Ha tojófészkekről nem gondoskodunk, akkor a tyúkok ide-oda, bokrok alá, szénába, a kert félreeső zugába tojnak és sokszor nem találjuk meg a tojásaikat.

Az ólberendezéshez tartoznak az az etető- és itató-edények. Ezek lehetőleg olyanok legyenek, hogy azokba

a baromfiak ne tudjanak belépni és könnyen ki lehessen tisztítani.

A baromfiólak kiegészítő részét képezik a kaparószínek. Ezeket rendszeren az ólak mellé építik s arra a célra szolgálnak, hogy a baromfiak akkor is a szabadban tartózkodhassanak, amikor az időjárás azt nem engedi meg. A kaparószín elől nyitott, oldalt oszlopokon nyugvó drótháló vagy deszkafallal van ellátva, a tető pedig a rendelkezésre álló anyag szerint szalmával, náddal, deszkával, kátránypapírral vagy palával fedhető be. A kaparószín alját pedig homokkal, szecskával, vagy polyvával hordjuk meg. Az etető- és itató-edények itt is elhelyezhetők.

Gazdasági udvarokban külön baromfikifutóra nincs szükség, mert ilyen helyeken a baromfi szabadon járhat-kelhet az eleség után, legföljebb a konyhakertet kell elkeríteni, hogy ott esetleg kárt ne tegyenek. Ahol ilyen tágas udvarok nincsenek, ott a baromfiól mellett egy tágasabb teret oszlopokra erősített dróthálóval kell körülkeríteni, hogy ott a baromfiak szabadon mozoghassanak. Ugy a baromfiudvart, mint az ólat mindig tisztán tartjuk, mert a betegségek terjedését csak ezáltal lehet megakadályozni és kiküszöbölni. Gondoskodni kell állandóan friss ivóvízről, ahol pedig ludak és kacsák vannak, ott pedig megfelelő fürdővízről, ha a közelben tó vagy patak nem áll rendelkezésre.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság nyilvános tárgyalásai.

Az Országos Földbirtokrendező Biróság újabban az alább felsorolt községek földmegváltási ügyeit tűzte ki nyilvános tárgyalásra. Sorra kerül:

Az I. számú tanácsban december hó 16. napján *Tarnatelesz* (Heves vm.) község földmegváltási ügye, *Ásvány* (Győr vm.) község földmegváltási ügye. December hó 17. napján *Bezi*, *Köny*, *Markotabögöde*, *Cakóháza*, *Rábcakapi*, *Tárnokréti*, *Fehértó*, *Győrsövényháza*, *Enese* és *Heves* községek földmegváltási ügye. December hó 19. napján *Somogyhárság*, *Almásmellék*, *Mozsgó*, *Endrőc*, *Szulimán*, *Boldogasszonyfa*, *Szenlázsló* és *Almáskeresztúr* községek földmegváltási ügye. December hó 23. napján *Darvas* község földmegváltási ügye.

A III. számú tanácsban december hó 15. napján *Kálózfa*, *Csup*, *Kozmadombófalú* földmegváltási ügye, *Nagykanizsa* haszonbérmegeállapítási ügye.

Bia újjáépülésének ünnepe. Köztudomású, hogy az elmúlt évben pusztító orkán a községet csaknem eltörölte a föld színéről. A község szorgalmas lakossága csekély állami támogatás ellenére egy év alatt újjáépítette. Ebből az alkalomból tartott képviselő-testületi ülésén *Környei István* javaslatára *Karikó János* és *Molnár Dániel* módosításával elhatározták, hogy a *Malomutcat* *Bethlen István*, a faluból kivezető utat *nagyatádi Szabó István*, a harmadik utcát *Szűz Bálint*, a plébániától kivezető utcát *Vass József* és az ebből kivezető utat *id. Karikó János*-utcának nevezzék el. Az ünnepséget vasárnap tartják, melyen valószínűleg *Mayer János* földművelésügyi miniszter és számos képviselő is megjelenik.

Adományok Nagyatádi síremlékére. A mezőcsokonyai kisgazdák lapunk más helyén közölt lelkes sorok kíséretében egymillió koronát gyűjtöttek össze s küldtek be a *Magyar Falu útján* nagyatádi Szabó István síremlékére.

Az összeget rendeltetési helyére, az emlékbizottsághoz juttatjuk.

Az Országos Gazdakör szerdai emlékünnepe *Lipták Pál* ny. államtitkár úr ugyancsak egymillió koronát adományozott nagyatádi Szabó István síremlékére.

Szerkesztői üzenetek.

Táskai Imre, Somogyfajsz. Előfizetést köszönettel nyugtázzuk, a lap meg. — Nagy István, Polány. Mi a lapot rendszeren küldjük, tessék az ottani postán megreklamálni.

VÁSÁR ÉS PIAC.

A Mezőgazdasági Árbeszerző és Kereskedelmi R.-T. heti jelentése.

Gabonapiac. A gabonatőzsde szilárdan nyitott. Záratig mintegy 40—50 vagón buza cserélt gazdát és az alábbi jegyzések fordultak elő: Hajdusági 77-es buzát 480.000, békésmegyei 480.000, biharmegyei 78-as buzát 485.000, csongrád-csanádi 77-es buzát 482.500 koronával kötöttek.

Rozsban kis forgalom volt, 407—410 ezer koronával kötöttek néhány vagón rozst budapesti paritásban duplikát-kasszával.

Hivatalos gabonárak. Készáruban 100 kg.-ként budapestben, ezer koronákban: 76-os fajsúlyu tiszta-vidéki buza 472.50—475, pestmegyei és dunántuli 470—472.50, 78-as tiszta-vidéki 480—482.50, pestmegyei és dunántuli 477.50—480, rozsa 407.50—410, takarmányárpa 400—420, sörárpa 470—500, köles 260—270, zab 390—400, tengeri 245—250, repce 660—690, korpa 220—222.50.

Marhaárak.

A mai marhavásáron a gyenge kereslet következtében lanyha volt az irányzat. Az árak változatlanok maradtak. A vásárra 451 élőmarhát hajtottak fel, amiből 6 maradt eladatlanul. Jobbminőségű bika 14—17.000 (kivételesen 17.500—18.000), silányabb 8000—13.5000, magyar hizott ökör 13.600—14.300 (16—17.000), közepes 12.500—13.000, alárendelt 9—10.000, tarka hizott ökör 16.500—18.000 (19—21.000), közepes 11—16.000, alárendelt 7000—10.500, magyar tehén 11—13.000, tarka tehén 7—17.000 (17.500—18.000), bivaly 6500, növendék 6000—12.500, kicsontozásra szánt 4500—6500 korona volt élőszűlyban külön-külön.

Főszerkesztő és felelős kiadó:

Karácsony Gyula.

Felelős szerkesztő: Czebe László.

Szerkesztő: Dunay Ödön.

Ha bármit vásárolni akar,

kérdezze meg előbb kiadóhivatalunktól a leg-
obb és legelőnyösebb bevásárlási forrásokat.

Mi csak a legmegbízhatóbb cégeket ajánljuk.

Hivatkozzon vásárlásainál

a Magyar Falu
hirdetéseire.

FORDSON-TRACTOR

AUTORIZÁLT KÉPVISELŐJE:

HALTENBERGER VILMOS

Budapest, VI., Nagymező-utca 19. sz.

Telefon: 66—15.

Sürgőnycim: Willford.

SZÁNT. HAJT. VONTAT PETROLEUMMAL.

Legolcsóbb gazdasági erőgép. — Az egész világon páratlanul elterjedve. — Elsőrendű referenciák nagy, közép és kisbirtokosoktól. — A tulajdonosok 40%-a kisgazda. — Raktárról prompt szállítható.

Varrógépek

szakszerű javítása és eladása. Új és használt gépek raktáron. Csere és használt gépek vétel. Kristóffy Imre varrógép műszerész Budapest, VII., István út 17. sz.

Vágó csizmái legjobbak!

Minden saját készítmény.

Halina csizma, magas barna, tehénbőr bőrével K 450 ezer.
Tiszti csizma boxbőrből, bármilyen fazon K 650 ezertől feljebb.
Munkás csizma, erős tehénbőr K 550 ezertől 650 ezerig.
Munkás cipők (bakanos) strapára K 150 ezertől 180 ezerig.
Munkás cipők női, erős borjúbőr K 120 ezertől 140 ezerig.
Férfi erős boxbőr fűzős vagy cugos K 250 ezer.
Női egész magasszárú fűzős, box K 220 ezer.
Vidékre postán utánvétellel küldök, meg nem felelőt kicserélek.

VÁGÓ B. JENŐ
BUDAPEST,
VIII., Kun-u. II.

Utazóbőröndök, iskola- és piaci táskák, retikulók stb.

nagyválasztékban, legolcsóbb árban kapható a készítőnél
LÓW JAKAB ÉS TÁRSA
Bpest, VII., Wesselenyi-u. 23.

Telefon: J.126-85.

Az Amerikai Egyesült Államok

megtöltötték az alkohol fogyasztását. Most kávét isznak alkohol helyett. Amerika bölcsen cselekedett. Szakszerűen pörkölt, helyesen, pótlék nélkül elkészítve a kávé élvezete szellemi és testi erőnket épségben tartja, gondolkodó képességünket fokozza és a szív működését megeléjenti. Pörkölt kávé-keverékeink ára pontos fokmérője azok minőségének.

Meinl Gyula r. t.

Budapestre utazók figyelmébe!

Szent Margitsziget Gyógyfürdő

a főváros büszkesége, Európa legszebb folyami szigete, üdülők és utazók részére is a legkellemebb tartózkodási- és üdülőhely. Gyógyfürdője, főleg rheumatikus bántalmakban szenvedők részére, páratlan a maga nemében. — Minden kényelemmel berendezett szállodái kellemes tartózkodást nyújtanak. Előjegyzéseket elfogad a szálloda igazgatósága.

Telefon: 95—85. Sürgőnycim: Margotel.

BUTOR!

Gyönyörű virágtopolya hálók 2,600.000 kor-tól. Pálysander ténylezett ebédlik 3,800.000 K-tól. Budapest, VIII., Nap-u. 6. (József-körút mellett.)

Fényezett diófa-ebédlik, börszékekkel
3,500.000 korona, topolya hálósza, szerelve 2,800.000 korona, szalaggaritúra 6 darab-ból álló 1,700.000 korona. Sürgősen átadó.
BRÖLLNÉ, Budapest, VI., Izabella-utca 81

Pálinkafőző és mosó-üstök vörösréz-ből. Rézgálic. — Rallia. — Rézkénpor.

Szabadal. Balaton és Vermorel-rendszerű szőlőpermetezők

Háti- és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyári áron beszerezhetők Szentágh Pál rézárugyár. (Cégfőnök Terényi Samu) Gyors s kedvező elintézés végett levelek és megrendelések Terényi Samu cégtőlnek nevére címezendők Budapest, IX. ker., Öllői-út 19. szám.

Még mindig nem késő!

Küldje be a legközelebbi postával az egész évi előfizetési díjat és

ingyen megküldjük karácsonyra a Magyar Falu nagy képes naptárát.

Aki legalább öt új előfizetőt szerez és az előfizetési díjat

beküldeti

ugyancsak ingyen kapja meg nagy képes naptárunkat.

Jóminőségű

keményfa hálósobát

„DURUS“

Butoripari és Kereskedelmi Részvénytársaságnál Budapest, VII., Nagydífa-utca 3. (Rákóczi-útnál.)

Tömör keményfa hálók 2,300.000 koronától, Ebédlik 5,000.000 koronától nagybani árban.

Vidékre szakszerű csomagolás.

„LUXUS“

Butorkereskedelmi részvénytársaságnál Budapest, VII., Murányi-utca 26. szám (István-útnál.)

KOLLARIT BÖRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB
KOLLARIT BÖRLEMEZ
Kollár Miklós és Breiter
Közp. iroda: V. Nagykörút-utca 19

GALGÓCZY TANINTÉZET

BUDAPEST, MÁRIA TERÉZIA-TÉR 3.

Teljes anyagi garanciával készít elő magánvizsgákra, érettségire. Sikertelen vizsga esetén a tandíjat valorizálva visszafizetjük.

Hálósobák Ebédlik

3,500.000 koronától. 5,000.000 koronától
Vidékre csomagolás. Uri szobák legolcsóbban. **ANDRÁSSY-ÚT 52.** Bejárat Ötvös-utca-ban.

CSÉZLI

Telefon 56—04. fogászati és fogtechnikai műintézet Telefon 56—04.

Budapest, III., Zsigmond-utca 104.

Fogakat, fogsorokat részlet-fizetésre is a leggyorsabban készít.

Vidékiek egy nap alatt elintéztetnek.

26 és fél colos malomkőjárat

gyárilag készített teljesen új eladó.

Lacza József Budapest, VII., Rozsa-utca 30. szám.

A legszebb! A legjobb!**PAPLANT**

és matracot készít és raktáron tart

Puchmann Testvérek

paplan- és matrackészítők Bpest, IX., Ráday-u. 47.

Vidékre kívánatra mintát küldünk.

Topolya keményfa hálók

2,300.000, ebédlik 4,000.000 és feljebb. Dormann, József-körút 15.

Szikes talajok

jó termőfölddé átalakítására helyszíni szemle alapján szakértői véleményt ad

Küzdényi Szilárd

mérnök.

Budapest, II., Margit-körút 64/b. II. 7.

Vállalkozik a talajjavítás állandó irányítására vagy végrehajtására is.

Első szegei bőrruhagyár

Tulajdonos: OSORDÁS SÁNDOR

Férfi és női bőrkabátok készen és mérték után, elsőrendű kivitelben.

Saját timáripartelep.

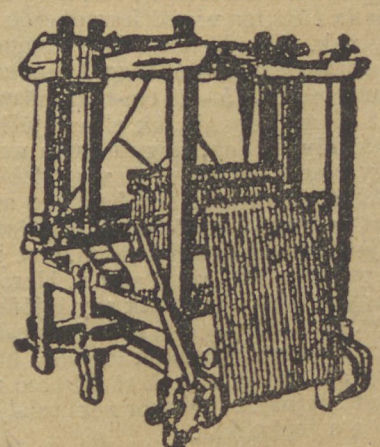
Árak: Férfi és női csokoládészínű bőrből, I-a fekete olasz báránybőrrel, mikadofor-
Feketében, I-a (férfi és női) K 2,500.000
Egész hosszú kabát, barna, I-a K 1,800.000
Egész hosszú kabát, barna, I-a K 3,800.000
Feketében K 2,600.000
beküldött mérték után is. Elsőrendű szabászat

Réz-, vasbutor**Sodronyágybetét****Gyermekkoesi.**

Elismert jó minőségű HIKKER gyárból, VII. gónél fogva legolcsóbb Dohány-u. 6.

Butorvásárlók figyelmébe!

Saját érdekében tekintse meg raktáramat. Hálók, ebédlik, úriszobák, garnitúrák nagy választékban, a legolcsóbb áron árusítok. Butorüzlet, Budapest, VII., Kertész-u. 35.

Kézi szövőszékek

vászon, szövet, damaszt (len, kender), vitorlavászon, zsák, juta stb. szövésére, minden gazdaságnak nélkülözhetetlen.

Kérjen ismertetőt! Részletfizetés

Háziipari Textilművek R.-T.

Budapest, VII., Thököly-út 46. sz.

Gőzcséplőkészletek,**„ASTRA“ Gőzcséplőkészletek**

és az összes mezőgazdasági munkálatokhoz szükséges mezőgazdasági gépek és eszközök raktáron vannak, azonnal szállíthatók. — Előnyös fizetési feltételek!

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérigynöksége

Budapest, Vilmos császár-út 32. sz.

Legszebb,

legjobb,

legolcsóbb,

legbecselesebb

ajándék

felöltnek és gyermeknek egyaránt

a könyv.

A hosszú, unalmas téli estéken oktat, szórakoztat, tanít, elkergeti az unalmat és ismeretlen gyönyörű világokat tár elénk.

Karácsonyra

okvetlen, rendelje meg és a pénz előzetes beküldése mellett bérmentve az alább felsorolt értékes és mélyen leszállított áru könyveket a

Magyar Falu kiadóhivatalánál.**Öt gyönyörű könyv:**

Jókai Mór: Tűzön át az égbe.
P. Abraham: Bús király meséi.
Gogoly: Májusi éj. — Szorocsinyeci vásár.

Göthe: A gyermek és az oroszlán. (Mesék.)

Balsak: Cadignan hercegnő titka.

Az egész sorozat, öt kötet kitűnő regény, elbeszélés és mese, együtt, díszes keménykötésben, tokkal csak K 50.000.
Ugyanaz fűzve K 25.000.

Szabó Dezső a magyar nép legjobb ismerője, rajongója, a magyar szó legnagyobb élő mesterének világhírű regényei és elbeszélései:

Szabó Dezső: Az elsodort falu.

Két kötet K 70.000

— Eny csodálatos élet. Két

kötet K 60.000

— Nincs menekvés K 73.200

— Ölj. Költe K 60.000

— Mesék a kacagó emberről K 20.000

— Egyenes úton K 16.000

— Tanulmányok K 16.000

Pásztor József: Ujraélők. Regény K 33.000

Móricz Zsigmond: Vidéki hírek. Elbeszélések K 42.000

Török: Zöldkőves gyűrű. Regény K 42.000

Ifjúsági regények, mesekönyvek:

Kelemen Andor: Meserőten K 16.000

Szemere: Füllentő Gergely K 21.000

Donászy F.: Fulkó lovag K 3.600

Donászy F.: Csúcshegyi vár K 6.000

A legizgalmasabb világhírű külföldi regények:

Jack London: A barna farkas K 21.000

— Büszkeség háza K 18.000

Tolsztoj: Kozákok K 33.000

Gorkij: Oleszova Varenka K 50.000

(Regények az orosz életből.)